

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljubac«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljubac«. — Telefon 29-92.

Kadar vržejo vero med staro šaro

Vsa Francija je že tedne in tedne razburjena zaradi nezaslišanih lopovščin velepleparja Stavijškega, ki je francoske male varčevalce ogoljufal za stotine milijonov frankov. V tem smo že pisali. Vendar je potrebno, da v tem škandalu spregovorimo še nekaj besed.

Kdo pa je bil Stavijški? Bil je Francoz, ruskega rodu, po veri pa žid. Ze pred vojno je bil zaprt zaradi goljufije. Leta 1926 so ga znova dali pod ključ in uvedli proti njemu preiskavo, ki pa je kmalu zaspala. Proti jamstvu so ga celo pustili na svobodo. Takoj nato so mu oblasti dovolile, da je v Bayonu v sporazumu z občinsko upravo in poslancem Garatom ustanovil občinsko hranilnico, ki se je z različnimi goljufijami kmalu razvila v veliko denarno podjetje.

Veliki slepar je imel najtesnejše zveze s različnimi francoskimi in tudi inozemskimi politikami. Minister Daumier je n. pr. uradno priporočil vsem zavarovalnicam na francoskem, naj vlagajo svoj denar v to hranilnico. Finančni minister je sleparju dovolil, da je smel ustanoviti še kmetijsko banko. Notranje ministrstvo mu je dalo legitimacijo, da je višji policijski uradnik. Ko ga je policija pred par meseci tožila, so vsi tozadevni spisi v ministrstvih enostavno izginili. V Budimpešti je Stavijški imel tesne zveze z bivšim min. predsednikom Karolyjem, ki mu je pomagal, da je za mal denar kupil tamošnjo francosko trgovsko banko in cele kupe ničvrednih bonov mednarodne banke v Baslu, za katere so potem ljudje morali plačevati sleparju njihovo polno vrednost. Dobiček sta si razdelila oba gospoda. Tezne zveze je imel slepar tudi z italijanskimi emigranti. Ko je vršil vse te nečedne posle, je pa v Parizu prirejal najvplivnejšim politikom razkošne gostije, jim dajal kraljevska darila, plačeval njihove dolgove in razmetaval milijonske vsote za podkupovanje časopisov in vplivnih politikov, ki so potem morali skrivati njegove goljufije.

Končno se je le ujel! Naenkrat je zavržalo: Stavijški je poneveril tri milijarde dinarjev našega denarja. Slepar je zbežal in dobil so ga mrtvega. Nekateri pravijo, da se je sam sodil, drugi pa trdijo, da so ga ubili oni, ki so se bali, da bo prišla njihova sokrivda na dan. Po celi Franciji velikausko razburjenje! Mali varčevalci zahtevajo svoje težko prislužene prihranke nazaj. — Slede ostavke ministrov, ki so bili v tesnih vezeh s Stavijškim. Poslanec, časnikarje in ugledne osebnosti gonijo v zapore. Parižani demonstrirajo pred parlamentom. Mrtvi in ranjeni leže po pariških ulicah... Vlada je morala odstopiti.

Kako so je le moglo vse to zgoditi? In

celo v državi, ki je veljala za vzor dobro urejene države? V deželi, ki je dala že toliko svetnikov in duševnih velikinov, kot nikjer drugod? Padli ministrski predsednik Chaulemps je sam dal odgovor na to vprašanje, ko je rekel: »Nравnost je omajana, treba bo najprej ozdraviti človeško družbo! Vse lepo, toda kdo pa je kriv, da je tako daleč prišlo? Ali ne ravno družba, kateri je načeloval gospod Chaulemps sam, družba svobodnih zidarjev, ki že dolgo let vodijo francosko politiko? To so oni ljudje, ki so odstranili verouk iz francoskih šol, ki so izbrisali ime Bog iz šolskih knjig in so se z besnim sovražtvom borili proti Cerкви in njenemu nauku. Ali niso ravno ti ljudje izgnali verske redove iz vzgojevališč, sirotišnic in bol-

nišnic? Ali niso framasonski književniki, časnikarji, učitelji in profesorji porabili vsako priliko, da bi iz sre ljudstva izrgali temelje vere in poštenja? Kar so sejali, to sedaj žanjejo! In ne bo prej bolje, dokler se ne bodo gospodje, ki vodijo usodo narodov, vrnili k temeljem, katere so zapustili, — k veri in Cerкви.

Da, treba bo ozdraviti človeško družbo! Pa ne le na francoskem, ampak tudi marsikje drugje. Saj se tudi pri nas že pojavljajo taki žalostni slučaji. Ne gre še v milijarde, do milijonov smo pa že prišli. Ravno zadnje čase smo lahko čitali par takih žalostnih slučajev, ko so se posamezniki okoristili s težko prisluženim denarjem malega človeka. Nравnost je omajana! Naj si izprašajo vest vsi, ki danes vodijo usodo narodov, ali niso oni krivi, da je poštenje tako zelo padlo. Brez vere in Boga ne boste mogli vzgojiti poštenih državljanov.

Lačni prihajajo

Kaj bi si tajili ali olepšavali, ko vsi pre-dobro vemo? Tisoci in tisoči ljudi, takih kot sem jaz: kol si ti, strada in prosa in berači in zmrzuje in glado mrje. Tisoci — kdo bi jih prešiel — tudi med našim ljudstvom, naši ljudje. Onemogli starci se vlečijo od hiše do hiše, krepki mladenčci si podajajo vrata in prosijo. In nihče se ne staneje, da berači, nima časa misliti na to, mora mora! Ta »mora« je tako silen, s tako močjo ukazujoč, da stre pono-no mladega, zmognega človeka in ga požene, da si od ure do ure nabira kruh, da od večera do večera išče strehe. In materi vrže otroka v naročje in še dva neboljlenka požene za njo in grede z obupnimi obrazi, njih beseda je samo: prosim, njih oči so medle, z obraza vpije, vpije glad... In kaj je v njihovih dušah? Glad. V njihovih srcih: glad; v njihovih obrazih: glad; v njihovi besedi, v njihovi pršnji: glad. Glad! Stojte barake, stojte na pot raztrgane bajte, skromne kočice, na njih pa čez in čez z velikimi črkami zapisano: Glad!

Jaz sedim v topli, zakurjeni sobi, imam obleke, imam hrane. Ti morda sediš v gostilni; ti si v kavarni; ti pri bogati pojedini; ti pri banketu; ti šteješ denarce, ki ti jih je vrgla dobra kupčija; ti si pri zabavi; ti kupuješ; ti premišljuješ, kako bi zapravil odvisniji denar; ti iščeš bogate službe, ko si dobro penzijo dobil; ti računš obresti naloženega kapitala; ti... O, ali vemo, ali kaj mislimo, ali kaj vidimo, da je nekeje z velikanskimi črkami zapisano: Glad!

Da govorimo zlato besedo o krščanski kulturi, o časti, o pravični državi, o pravičnih zakonih, o neverjetnem napredku novega časa, o čudovitih iznajdbah, o novih strojih, da, o plinih in o strojnicah in o podmornicah in o mirovnih pogajanjih in o mednarodnih pogod-

bah, o zaščiti knota in delavca, o svobodi, pa o pametnem, plodonosnem gospodarstvu, in še o vzgoji in o enakosti in o bratstvu... A od nekod se nam pa vsak dan s silnejšo grozo reži v obraz strahoben napis: Glad!

In mi? Ali nismo prečesto med onimi, ki govore sladko donečo besedo, med tem ko tisoči stradajo in prezebajo? Ali si ne damo preveč opravka s potrebami, ki v veliki stiski in v božji sodbi ne bodo imele obstanka? Tako je. Ali mar »stanu primerna zabava« ni več dovoljena? Gotovo je a vprašanje je, kaj to danes pomeni. O, ta beseda se danes zlorablja, za njo se skriva marsikaj grenkega in več-sih naravnost strašnega. Ta »stanu primerna zabava« mora biti v sili in stiski tudi času primerna. Ali nismo že pozabili na tisto evan-geljsko besedo: Ljubi svojega bližnjega kakor samoga sebe?

Pozabili smo, kaj so stari cerkveni očetje rekli že pred mnogimi stoletji. Da je tisti, so rekli, kdor vidi stradajočega brata, pa mu ne pomaga, morivec, ubijavec, ropar, da njegovo dejanje vpije v nebo, k nebeškemu Očetu, ki bo takim nebasa zapri. Ali se zavedamo tega? »Tisti, ki revnim nočejo pomagati, store vsak dan umor s tem, da ono, kar bi revež potreboval pridržujejo zaseb (Gregor Veliki). »Ce revežu ne damo, nas zadene ista kazen, kakor če bi revežu vzeli to, kar imamo samič (Janez Zlatoust). »Plašč, ki ga imaš, pripada raztrganu, in kruh, ki ti je odveč in ki z njim nimaš kaj početi, pripada lačnemu (sv. Bazilij). Salvijan pravi, da je smrtni greh pustiti ubožca lačnega.

In mi? O, kako smo trdi, kakor da je iz kamna naše srce! Saj damo revežu, že, damo mu nekaj, saj ne da miru; kajne, tako si več-krat mislimo in zraven smo morda še celo po-

RAZGLED PO SVETU

Velik potres v Indiji

Popolnoma čisti 17. januarja je bil v Indiji strašen potres. Trajal je samo tri minute, vendar je bil nešt naplavljen, kar jih poenostavno množični Indije. Vsi ali nujni so trpeli vseh mesta. Veča poškodb je povzročila se je popolnoma porušila in pokončila pet vseh domov in stroje angleškega konzularnega konzulata v Benaru. V Chawpura je potres 300 inš polnoma porušil, 7000 pa samo poškodoval. Zemeljske spremembe, nastale po potresu, so zmanjšale mnogo vode in presoke in povzročile je zaprta velika štota. Potres je uničil tudi 20 železniških postaj, ostal želez

je ostal promet. Voda, nastala v razplinjani plini, je postala neuporabna. Razen mesta Kanpur je popolnoma porušeno tudi mesto Waghya. In Reje 30000 poškodovanih. Razdejane so velika strojne tovarne v severni Indiji. Steno potresnih žrel se ni upogibljeno, gre pa v desetletje uničiti in stariše razpiniti. Pri potresu sta bili ubiti tudi dve ženski nepalskega nadarstva in hčerka ministrskega posebnika. Špiti je vse dolina, v kateri leži nepalska prestolnica Katmandu, popolnoma uničena. Reza Šangpa je ostala na tleh in tleče razsestence.

Deveta dežela

Deveta dežela je republiko Honduras v Srednji Ameriki. Tam najo sedem tisoč, dvesto sto in šezdeset govt. Štetih ljudi je razpiti od Roarta, odvisen žetih 100 km od zlati Tihoga mora. Poleg tega je v deželi mnogo železnih in nikloških rudnih žil in še mnogo dragocenovnih peska v mnogih drugih vrst in potokov. Šli približno se ne da šteti železnih rud, v pesku in skalni množičnih dragocenovnih govt. Šte 700 tisočnikov

se je odšli in so našli zlat, železo, srebro, diam, krom, ant, nikelj, mangan, plemen, srebro in srebro. Zlati reka je Guyape s pritoki, železna ruda se vleče ob obeh bregovih in širši na obe strani. V deželi dežela je železna gora, ki daje magnetno železo najbogatše kakovosti. Samo na površju je naš 400.000 ton železne rube, v notranjosti gore pa bliži 80 milijonov ton. — Res hajta deveta dežela!

Kje je narobe svet

Kristjani pišemo od leve na desno, Arabci pa od desne na levo. Tudi bravi brigejo od zgoraj navzdol, umetniki pa od spodaj navzgor. Pri nas se poljubijo tako desno, ki ga vsako semena, Arabci pa lijeva v takim primeru tako spoštevani vsoti, potem pa poljubijo svoje desnice, če pri nas pridemo v pisarno ali smo doma v sobi, smo odšli vsaj tikrat, ko imamo goste. Arabci v takim slučaju hiti ostane na to glavo, ker celja v zgoraj

deželi na nevestnost, če spoznajo človeka v silnici glava. Arabci prireja pri gaju kave kak koncert z ustnicami in jezikom, da bi se pri nas dostojnega človeka želede obracal. Pri nas gre nitki od tanga na zadnje pot z nogami naprej, pri Arabcih pa z glavo naprej. Na naših pokopališčih stoji nagrobni spomeniki na grobnem pri glavah umrlih. Arabci jih postavljajo k nogam. Arabci svet je torej res narobe svet.

ITALIJA

Zaujka za Avstrijo. V Trstu se vrše velike priprave za ustanovitve avstrijskega vodnega dela pristavnice v množični luči. Italijanska vlada hoče dovoliti ugodnost, kakršne steer niso v navadi. Prileg gospodarskega dogovora so Italija sklenila v Avstrijo tudi politični sporazumi, ki bo dovoljevali Italiji, da se vnesla v avstrijske notranje razmere, in

bi bila ogrožena Dolfinova vlada. — Družnjska Arbeiter Zeitung je bila zaplenjena, ker je objavila vodenik, v katerem se je izjavila proti italijanskemu načrtu avstrijsko-italijanske fronte, čes da ona ni učrt ost proti Mail zvez in je zato za Avstrijo škodljiva.

Ravno. Novo bolnišnico nameravajo zgraditi v Gorici. Stroški bodo znašali okoli 1 in pol milijona lir. — Na Volški drugi je upravelj posestva Kofman Gregorija. — V bli vsi je

pojar uničil hišo in hišo Mihaela Arbana. — Vse žetki na visokokotolne pijeje so upljali v novim letom. — V Dornbergu je nastal v visoki starosti šteden Kavari, hrsti lopot

AVSTRIJA

Desetki. Smrtne se je posestili v Helkerških gozdovih za Zeticiami 24 letni deklet Jakob Žak. — Pri katjerjevskih demonstracijah proti škarno Carantini v Celovcu je bil ustreljen nekli 24 letni Rašof, poška iz Bovevci. Običaj je odredila, da se tvoj pogreba obiščati s samo sorodniki, vendar o desli katjerjevi pred potopitvijo in razpaji, kakor so tapete po njihovi vrhbi potopke gungjevke. Takoj po pogrebu je imo 2 let katjerjevskih mladencev v zapornice kot tam izjaviti, da stopijo od vnet. Sine veji. V Loran ob Dravi sta odšla v večnost 74 leti Jakob Šamok in Štefani Jureta Klemner. V Rodičah so pokopali Určulo Zvander b Orelas Wale. — Nemški gospodinjci tej so uspešni na dni v Turpih. — V Cankarjev pri Korozi vsaj je unci posestili Koznja. — V Zebitah bodo igrač: Moč umiševce, Rodičah Na dan sodbe, v Vagrinah in Šebela pri Pliberku bo pesek koncert.

DROBNE NOVICE

Nemški listi so preselili v sapon v Avstrijo.

30.000 vrtaj je prodala Kuzep Nizozemska.

Poskus komunistične revolucije v portugalski Lisbonu je bil v kalj zmrt.

Z zapiranjem katoliških in protestantskih dahovnikov nadaljuje nemški katjerjevi.

Pobed ločnik so organizirani konzumi v Londonu; oblasti niso nastopile proti pobedi.

Prosta karta za gledališče enkrat na mesec daje matere v več kot 2 otroci na Herzerkem (Nemčija).

Šlovesno nastajenje vsvega nasidarskega cesarja se vrši 1. marca.

Rudnik lesora je upreli v državni postojalske Lisabonu. Planu so zadnisi mnogo ljubi

2500 uradnikov bo splošno nadzorni vlada in jih nadglednja z mladimi.

BANKA BARUCH

15 Rue Lafayette, Paris

Odgornije denar v jugoslavijo zahtevajo in po najboljšem dnevnom kurti Vrši vse bančne posle najkvalitetneje.

Postel aranž v Belgiji, Franciji, Holandiji in Laknot burgo sprejemajo plačila na naše državne račune: ITALIJA: 30.000.000 Francov. FRANCIJA: 30.000.000 Francov. ŠPANIJA: 10.000.000 Francov. AVSTRIJA: 10.000.000 Francov. Vse plačila so brez obremenitve. Vse plačila so brez obremenitve. Vse plačila so brez obremenitve.

Da, »Glad« stoji zapisano na rastgronih barakah. »Glad« stoji zapisano na tiskarjih obratih brezposelnih, brezdomcev, lačnih, prebežalcev, procečih. Ta glad steguje roke in zadnje skorjo kruha; za posvajanje, umazati in pobojani košček, ki leži nekje skrit.

Toda »Glad« stoji zapisano tudi na visokih palačah, sijajnih domovih, na bogatih hišah, na obratih zadovoljnih in na vider srečnih ljudi s bogastvom in decarjem in vseh, besar premožni se videli niso. Da, tudi tukaj je zapisano »Glad«. A ta glad prosji — ne kruha ali drobtin ali skromne strohe, marveč prsi ljubeni in Boga, ki ga več ne pozna.

nasil, des, bilko motan svežen — Tako smo zvečanani vase in v svoje, tako grobi smo, in gorila sromati, in bi mu odstopili trohee krutni ali besarkni od svojega. Kje je v nas leto: ljubi svojega bližnjega krutir onnega seba? Izvanele je v naše samozubje, kogulio je nekam, v nas ni vsaj ljubezni, ali vsaj plemenito je je, ljubezni! To je ona posedica, ki je naš kosarica in dar kozarec, v kateri ovelin moramo pridesi skromne hrane. koseči krutni ali vsaj kozarec vode, se prosji. Vsi das je suti, kosarica, krutir ni nekitega, nikjer gortega. Vsa ljubezni je zaplanela in ona. Vse smet: odlični, gospodari, tobiti te.

lavel, trgovci, umetniki, uradniki, a delamo vse nrtio, niadno, zase, samo zase. Ni čudno, da potem mnogi strajajo, posehajo, da hodi po mestih glad, da je v premožnih hišah beda doma; ni čudno, da se najprej pojavi, da človek olupa uni vsoti, in pride krusti, vlačiti, ropati, ubijati. Veliko govorimo in plemenito o teh volčjih stvarih, pa niti naitrat zdelemo pravo! L. Berni ni, vse osvobodje in odvijajoče ljubezni, in kajti ni se? Ker vese. Človek v danjenen čistu je posestili, vsaj je dizen postojen žetki brez Boga! A ta posest se bo naševati naš človeštvom, bristko se bo naševati!

Proti
zobnemu
kamnu

SARGOV

KALODONT

Kijev postane zopet glavno mesto Ukrajine; od l. 1920 dalje je bil prestolnica Harkov. Proti Hitlerjevski demonstraciji so priredile katoliške mladinske organizacije v nemškem Stuttgartu.

Redni zračni promet tvorijo med Varšavo, Poznanjem in Berlinom.

Posojilo v višini osem milijonov dolarjev je Rusija dovolila Turčiji.

Paizem je začel zagovarjati »Daily Mail«, eden največjih angleških listov.

V trdnjavi Plavi, 12 metrov pod zemljo, je zaprtih 10.000 članov romunske železno garde.

Bolgarski kralj in kraljica sta obiskala na več dni Romunijo.

Nenapadalni dogovor za dobo 10 let sta sklenili Poljska in Nemčija.

Dijaki so proglasili stavko na vseh španskih univerzah.

Od 15.000 kinematografskih gledalcev v Ameriki je 3000 zaprtih.

360 ljudi je bilo lani ubitih v pouličnih bojih v Španiji.

Francoski letalec polkovnik Herrera se pripravlja na polet v stratosfero. Herrera se bo dvignil z balonom, v katerega pojde 24.000 kub. metrov plina. Dosedanji letalci v stratosfero so se dvignili z zaprtimi gondoli, Herrera pa bo imel odprto. Seveda se bo zavaroval pred mrazom in pred hudim zračnim pritiskom oziroma prehudo razliko v zračnem pritisku. Na glavi bo imel posebno čelado, ki jo bo grel električno, telo pa si bo zavil v posebne obveze. Na naši sliki: na levi zgoraj čelada, na desni zgoraj polkovnik povit v obveze, spodaj levo: model z odprto gondolo. Desno: letalčeva slika.

LUČ

(Drobna misel za Svečnico)

Na čudovit način se zaključuje božična doba. Prav posebna, topla božična luč še enkrat zasveti kakor močna večerna zarija na predvečer novega dne nove dobe.

Učlovečeni Eog se je najprej izročil v srce deviške Matere. V oni moči je pohitela z njim v Jeruzalem in tam je bil rojen kot ubožno dete — a vendar pravi Bog, Sin Boga Očetov, v katerega je verovala Marija, veroval sveti Jožef, počastili so ga pastirji, prepevali so mu angeli, modri z vzhoda so se mu pršli poklonit kot novorojenemu kralju. In na današnji dan je šla Marija v templji, da je izpolnila Mozevo postavo očiščenja in odkupnine. In tukaj je bil častiljivi starček Simeon, ki je v svojih visokih letih pričakoval in upal samo eno še, da bo videl Mesijo, Odrešenika. Ko je zazrl to malo dete, tedaj je začutil, da ima vse, da je svojo službo dovršil. Kakor od sv. Duha navdihnjeno je zapel svoj močnega, globoki slavospev: »Zdaj odpuščaš Gospod, svojega služabnika v miru! zakaj videle so moje oči tvoje zveličanje, ki si ga pripravil pred obličjem vseh narodov: luč v razsvetljenje poganov in slavo Izraela, tvojega ljudstva (iz evangelija). Luč. Da, luč vere je zasijala ta dan v polnem soju. Simeon je veroval, veliko veroval. »Luč v razsvetljenje poganov« je imenoval to malo dete. In to dete je Bog, pravi, resnični, vsemočni.

Dvoje nam more pomeniti luč. Najprej Kristusa. Tako ga imenuje Simeon, tako ga imenuje tudi evangelist. »Luč od luči...« Prava luč je Kristus, saj je prinesel na svet novo življenje, nova doba se je pričela, kakor nov dan je prišel in temu novemu dnevu je sonce in luč on, Kristus. Njegova luč je vodila učence in apostole, v njegovi luči so živeli prvi kristjani, njegovo luč so prinašali prvi misijonarji (apostoli) tedanjemu poganskemu svetu («Luč v razsvetljenje poganov»). Z njegovo lučjo so bili obsijani prvi preganjani kristjani in njegova luč je dajala moč številnim mučencem. In skozi vsa stoletja do danes sije Kristusova luč z nezmanjšano močjo in vodi sveto Cerkev, čuvarico resnice, žge pogubne zmote, ogreva verna srca in vodi ljudi po varni poti na kraj, kjer sije večna luč, v nebesa. Premnogi domišljavci in napuhnjenci v zgodovini in danes so skušali in skušajo to luč upihiniti, ugasniti njen plamen. Z zmoto prihajajo, z vsakovrstnimi besedami, s prezirom in s kruto silo, a luč gori mirno, ne boji se, nič ne zatrepeta. Kristus živi naprej in naprej in bo živel s sveto Cerkvijo do konca sveta.« Prerok Izajaja vidi to Luč že davno prej, preden je zagorela: »Ljudstvo, ki je hodilo v temi, je ugledalo močno luč; prebivalcem pokrajine smrtne sence se je svetloba prikazala. Zakaj Dete se nam je rodilo... In imenuje se močni Bog...«

Druga luč mora biti — naša vera. Ta mora biti kakor odsev Kristusa, njegove luči. Tudi mi nosimo v sebi podobo božjo, zakaj po njej smo bili ustvarjeni. Tako moramo verovati, kakor je veroval Simeon. Ubogo dete je imel pred seboj, pa je veroval, da je Bog, da je Mesija, da je Odrešenik za vse narode, za vsakega posameznika. Tako šibki včasih v veri, samo nekaj zunanje je še morda pri nas. Da gremo v cerkev, tisto tudi še, a v nas samih, v globoki notranjosti nečesa manjka, nekaj krepkega, žilavega, kar bi pokazali tudi na zunaj. Da, naša vera, to mora biti ona luč, ki nas bo vodila pri vseh naših dejanjih, ki nam bo kazala in svetila na pot. Take vere potrebujemo, ki bo obsijala vse naše javno in privatno življenje. In taka vera nam bo tudi pomagala do dejanj, do kakršnih pridemo le po trpljenju, po močni, živi ljubezni. Če bi ta luč danes, prav v današnjih dneh in prav pri nas, bolj močno svetila, bodimo prepričani: veliko manj bede in revščine in ubojev in pretefov in tarnanja in vzdihovanja, pa veliko več ljubezni in usmiljenja bi bilo.

Živo je verovala Marija v Luč in Simeon je veroval, da je dete, ki ga sme vzeti na svoje roke, obljubljeni Odrešenik. Z ljubeznijo in z živo vero bomo tudi mi danes in vselej in povsod s svojimi usti izpovedovali in s srcem verovali, da je Kristus Gospod, Sin božji, naš Odrešenik in — Plačnik. (JoVo)

Francija stoji pred novim finančnim škandalom, ki seveda ne dosega prvega, ki je znan pod imenom Staviski. Ravnatelj uradniške banke George Alexandre je z raznimi manipulacijami zapravil 200 milijonov frankov. Vidimo ga na naši sliki, kako se skriva obraz v trenutku, ko odhaja od preiskovalnega sodnika. G. direktorja so seveda zaprli.

KAJ JE NOVEGA

Volkovi strašijo

Kmet Milosav Pantovič ima svojo kočico pri vasi Oklada blizu Bijelega polja v Sandžaku. Njegova hiša pa je precej na samem. Ker je v južni Srbiji in Crnigori te dni zima precej huda, so ljudi začeli nadlegovati volkovi. Večji volkji trop je drzno napadel Pantovčovo hišo, ki je blizu gozda. Ker sta po tankajšnji navadi hiša in hlev kar pod eno streho, so bili v nevarnosti ljudje in živina. Volkovom se je posrečilo udreti v hlev, kjer so poklali dva vola in več ovac. Ljudem se ni nič zgodilo. Da so bili volkovi hudo sestradani, se vidi po tem, ker so naskočili človeško bivališče kar o belem dnevu.

Čuvaj občinskega gozda v Salji pri Vučitrnu v Srbiji je te dni kakor običajno pregledoval svoj lovski oddelek. Na samotnem

kraju pa je naletel na topto volkov. Volkovi so takoj, ko so ga zagledali, navalili nanj. Čuvaju ni preostajalo drugega, kakor da se spusti v borbo z njimi. Izstrelil je nanje šest strelcev in ubil štiri zverine. Pri sedmem strelcu pa se mu je razletela puška. Ubogi čuvaj je že mislil, da je na poti na drugi svet in se je onesvestil. Toda zgodilo se je čudo. Volkovi ga niso raztrgali, niti se niso spravili na svoje ustreljene druge, ampak so se razbežali na vse strani. Čuvaj pa je, ko se je zavedel, vse štiri volkove zavlekel do okrajnega načelstva, kjer je za vsakega dobil po 200 Din. — V neki vasi pri Bihaču v Bosni pa je vdrila truma volkov v očo stajo najbogatejšega kmeta. Volkovi so podavili 20 ovac, okrog 50 ovac pa se je razbežalo.

Postaja bo dala poskusniku potrebna umetna gnojila na razpolago; za njihov prevoz, kakor tudi za hlevski gnoj, za sadež in za delo pa bo moral skrbeti pokusnik sam.

— Topla obleka Vas lahko obvaruje prehlajenja, nikdar pa ne pred okuženjem. Ako se hočete zavarovati pred okuženjem, jemljite pastilje Panflavin.

Pri odprtih koleroidih je znanstveno dognano, da

»FITONIN«

zelo ublaži bolečine, ker razkužuje rano in odpravi vnetje, srbečico in zbadanje. Steklenica Din 20.— v lekarnah. Po poštnem povzetju dve steklenici Din 50.—. Poučno knjižico št. 17 pošlje brezplačno: »Fitonin«, družba s o. i., Zagreb 1-74

d Ljubljansko mestno tržno nadzorstvo je dalo v letu 1933 preiskati 722 vzorcev mleka. Od teh je bilo 597 dobrih in 125 oporečnih. Od 125 oporečnih vzorcev je bilo 80 vzorcev onesnaženega mleka in 45 vzorcev posnetih, skisanih ali z vodo pomešanih, tako, da je bilo slabega mleka le 7%, drugače dobrega, toda več ali manj onesnaženega pa 10%. Iz tega sledi, da je imela Ljubljana v primeri s statistikami o pregledanem mleku v drugih mestih zelo dobro mleko, čigar maščobnost se je gibala povprečno pri 4%, medtem ko zakon dovoljuje že 28% kot zadostne maščobe.

d Kdo je občinski dobavitelj? O vprašanju občinskih dobaviteljev se mnogo razpravlja v kamniškem okraju. Člen 28. zakona o občinah določa, da ne morejo biti občinski odborniki dobavitelji občine in podjetniki občinskih del. Zdaj pa je vprašanje, kdo naj se v prvi vrsti smatra za občinskega dobavitelja. V neki manjši kmečki občini je trgovec dobavljal za občinsko pisarno par svinčnikov, nekaj peres in steklenico črnila. Ko je bil izvoljen pri zadnjih volivah za občinskega odbornika nove povečane občine, je bil kmalu nato razrešen, češ da kot občinski dobavitelj ne more biti član občinskega odbora. Zdaj vlada velik zanimanje, kako bo rešena pritožba, ker je trgovec dobavljal našete pisarniške potrebščine še pred zložitvijo prejšnji majni občini. — Za občinskega dobavitelja je bil označen tudi nekdo, ki je popravil ograjo pri šolskem posloju, in drugi, ki je popravil šolske klopi. Vprašanje pa je, ali sme biti tak res označen za občinskega dobavitelja, saj šola ni občinska pač pa je last šolske občine, ki je pravno zasebna.

d Za sodne takse v kolkih je izdala lani Slovenija 11.357.412 Din. Eksekucij in civilnih pravnih je bilo lani manj kot leta 1932.

d Slovenska dekleta, ki si služijo svoj kruh v Belgradu, so se zbrala oni dan v dvorani za katoliško cerkvijo ter so polagale račun o svojem delovanju v Zvezi služkinj v pretekli poslovni dobi. Dvorana je bila nabito polna samih slovenskih deklet, ki so razmotrivala vprašanje vzdrževanja dekliskega zavetišča. To vprašanje postaja z dneva v dan vse bolj pereče, ker postaja vedno večja brezposelnost deklet, na drugi strani pa so stroški za vzdrževanje zavetišča veliki. Po poročilih, ki so bila soglasno sprejeta, je bila izvoljena za predsednico Francka Meden, za tajnico Marija Tetina, za blagajničarko pa Tončka Dular. Občnega zbora se je udeležil tudi katehet Tomaž Ulaga, ki je zbranim dekletom polagal na srce, naj skrbijo za naše zavetišče.

d Ciganska nadloga. Cigani, ki so v Vančavas stalno naseljeni, so postali prava nadloga za kraj. Podnevi prosjačijo in lenubarijo, a ponoči kradejo, kar jim pride pod roko. Seveda jih ima orožništvo pod stalnim nadzorom.

OSEBNE VESTI

d 90 let je dočakal g. Fran Jankovič v Novi cerkvi nad Celjem. Bog ga ohrani do skrajnih mej človeškega življenja!

d Zlato poroko sta praznovala 28. februarja g. Pavlič Jakob in njegova žena Marija v novi župni cerkvi pri sv. Krištofu v Ljubljani. Bog ju čuvaj tudi v bodoče.

— Zdravnik dr. Maks Kremžar v Domžalah je odpotoval na orožne vaje in ne bo ordiniral štiri tedne.

DOMAČE NOVICE

d Zaščita kmetov in denarni zavodi. Na razna vprašanja pojasnjujemo: Nekateri so oglas denarnih zavodov, naj kmetje predložijo denarnim zavodom dokaz, da so zaščiteni, tako razumeli, kot da mora vsak kmet prinesiti vsakemu zavodu, kjer je dolžan, predpisano potrdilo občine. Toda mnoge zadrage svoje kmete-dolžnike natanko poznajo in v takih slučajih ni potreba nikakih potrdil. Bilo bi škoda denarja za kolke. Kmet naj torej pri posojilnici povpraša, če ga smatrajo za kmeta in če nima posojilnice nikakih dvomov, mu ni treba nikakih potrdil. Kjer pa so seveda upravičeni dvomi, tam bo pa res moral prinesiti potrdilo. Tako naj se torej razume poziv denarnih zavodov.

d Kmetijsko-nadaljevalno šolo so otvorili v Pišecah. Pouk se vrši trikrat na teden. Šolo obiskuje 35 fantov in moških.

d Podpora za pobiranje sadnih škodljivcev. Kmetijski minister je sporazumno z ministrskim svetom določil posebno podporo banknim upravam za pobiranje sadnih škodljivcev. Ti so se namreč v zadnjih letih tako razpasli, da je potrebna organizirana pomoč za njih zatiranje, kajti sedaj groze učeliti vsa sadna letina; sadje je pa dandanes glavni vir dohodkov kmetijskega gospodarstva. Od skupne podpore 400.000 Din dobe banska uprava v Novem Sadu 100.000 Din, v Sarajevu 100 tisoč Din, v Zagrebu 50.000 Din, v Splitu 20 tisoč Din, na Cetinju 20.000 Din in v Skoplju 20.000 Din, v Nišu 20 tisoč Din. Podpora bo-

de banske uprave porabile za nabavo sredstev za zaščito sadnega drevja pred škodljivci, zlasti tistega drevja, ki se je zadnje čase okužilo. Srečnim sadjarjem smejo banske uprave dajati nabavljena sredstva brezplačno, imovitejšim pa po znižani ceni, največ do 70 odstotkov in to samo za škropljenje lastnega sadnega drevja. Od prodaje teh sredstev dobljeni denar bodo banske uprave pošiljale Privilegirani agrarni banki kot izreden dohodek za državno poljedelsko zakladnico.

d Kmetijski tečaj so imeli v Trzinu. Predavanja so se vršila vsak dan skozi 6 dni in je bilo pri vsakem nad 100 poslušalcev.

— Pri toličici, protinu in sladkosečnosti izboljša naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in črev in vztrajno pospešuje prebavo. Raziskovalci na polju zdravilstva o prebavilih zagotavljajo, da so dosegli s »Franz-Josef« vodo sijajne uspehe.

d Gnojilni poskusi pri krompirju. Da bi dognala dopustnost mešanja apnenega dušika s superfosfatom tik pred gnojenjem in bi obenem pokazala kmetovalcem na vzgledih uspešnost umetnega gnojenja v primeri z gnojenjem s hlevskim gnojem, namerava napraviti Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani letos spomladi večje število triparcelnih primerjalnih gnojilnih poskusov v izmeri po 900 m² h krompirju kot poskusnem sadežu. Kmetovalci z območja Kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani, t. j. iz bivše ljubljanske oblasti in iz celjskega okraja, ki imajo resno voljo delati take poskuse in razpolagajo ob kakih javni poti z njivo, ki jo nameravajo obdelati letos s krompirjem, naj se prijavijo. Prijave sprejema pisмено in ustno do 10. februarja t. l. Kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani, Tyrševa cesta 38. V pisмени prijavi naj prijavnik navede čitljivo svoje ime in priimek, nadalje kraj in hišno številko svojega bivališča, kakor tudi pošto in železniško postajo.

VINA

za vse prilike naročite pri Centralni vinarni v Ljubljani

atvom. Vendar so že mnogim gospodinjam pokradli vso perutnino, do zadnje kokoši. Pred tedni so vlomili v trgovino na Radenskem vrhu in odnesli precej blaga. Orožništvo je pa cigane kaj hitro izsledilo in vtaknilo pod ključ, blago pa vrnilo lastniku. V preteklem tednu so se pa ti prijatelji tujega blaga napotili zopet v Slovenske gorice. To pot so se spravili nad prašiče. Toda imeli so smolo. Ko so imeli že več prašičev, ki so jih omamili, da jih ne bi izdali s cviljenjem, na varnem, jih je zalotilo orožništvo. En cigan je bil tam celo z vozom, da bi nakradene prešiče nemoten odpeljal domov, pod pretvezo, da pelje radensko slatino. Toda prešički so se prišli dalje debelit domov, cigani pa so zopet odromali v v zapor, najprej v Mursko Soboto, potem pa v Maribor.

MED BRATI HRVATI

d **Strupeno vodo so pili.** Iz Bihača poročajo: V vasi Glince, cazinski okraj, se je te dni zgodil slučaj zastrupljenja, ki je zavil v črno družino Nikole Petroviča, enega najuglednejših gospodarjev v vasi. Pred štirinajstimi dnevi je zbolela Petrovičeva 14 letna hčerka. Začela je bruhati, drugi dan pa je kazala znake norosti. Dva dni pozneje sta Petroviču zbolela še dva otroka in sicer 16 letni sin in 18 letni hčerka. Tudi ta dva sta kazala iste znake bolezni. Oče je poklical zdravnika, ki je pri vseh treh bolnikih ugotovil zastrupljenje. Deset dni po zastrupljenju je vsem trem udarila kri v oči, nos in usta in so vsi trije umrli v strašnih bolečinah. Pred štirimi dnevi je Petroviču obolel četrti otrok, 25 letna hčerka, ki kaže iste znake bolezni in je gotovo tudi ona zapisana smrti. Pod vaškim pokopališčem leži Petrovičev vodnjak, v katerem se je pred štirinajstimi dnevi na površini vode pojavila čudna mastna smetana. Kmetje pripovedujejo, da je bilo v vodnjaku letos veliko več vode kakor kedaj poprej. Mislijo, da je mastna smetana, ki se je pojavila v vodnjaku, nastala na ta način, ker voda, ki teče v vodnjak skozi grobove, zbira strupene soke in pline iz zemljišča, na katerem so pokopani mrtveci. Nujno potrebno je, da zdravstvena oblast da analizirati vodo iz vodnjaka in prepove kmetom uživanje te vode, ker je nevarnost, da postanejo žrtve zastrupljenja še drugi ljudje.

d **Vsa živina je postala stekla.** V vasi Klek pri Velikem Bečkereku je začel kazati znake stekline pes posestnika Bauerja. Najprej je popadel in ugriznil Bauerjevega sina Nikolo. Bauer je takoj peljal sina v bolnišnico v Veliki Bečkerek, kjer so mu vbrizgali serum proti steklini. Ko se je Bauer vrnil domov, ga je čakalo presenečenje. Medtem se je pobesneli pes spravil nad živino in jo popadal kar od kraja. Vsa živina je postala stekla, in sicer 4 konji, 6 žrebati, 3 krave in več svinj. Sanitetne oblasti so takoj postrelile steklo živino in odredile, da se imajo v vsej vasi pobiti vsi psi in mačke.

d **Vrnjeno cerkveno imetje.** Te dni je prejel škof Budanovič obvestilo, s katerim se mu vrača baško škofijsko posestvo, postavljeno svoj čas pod sekvester. Posestvo sestoji iz njiv in gozdov in meri 14.000 oralov. Škof Budanovič hoče dohodke tega posestva porabiti za vzgojo duhovniškega naraščaja. Ker je vlad sekvestra utrpela škofija veliko škodo, bo škof Budanovič zahteval primerno odškodnino.

— Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, slujšanju, bledeti, obotloci žlez, izpuštanju na koži, tvorbi uravnava »Frans-Josef« voda izborna toli važno delovanje črevesa.

Ceprav ste danes zdravi, lahko že jutri zbolite na gripi, angini itd. Mislite v tem slučaju na ASPIRIN tablete in na Bayerjev križ, ki Vam jamči za njihovo pristnost.

V. z. »JUGOSLA« k. 4, Zagreb, Opatov 12. Oglas je registr. pod št. br. 437 od 10. 1. 1934.

IZ NAŠE PRESTOLICE

d **Ostavko je podala** dne 25. januarja 1934 vlada Milana Srškića. Novo vlado, iz katere sta izpadla prosvetni minister dr. Stanković in Pavao Matica, je sestavil Nikolaj Uzunović. Prosvetni minister je postal dr. Sumenković Ilija, minister za gozdove in rudnike Demetrović Jurij.

d **Iz Službenih novina.** Belgrajski uradni list z dne 25. januarja objavlja, da je v naši državi prepovedan uvoz in razširjanje brošure: »Pismo Srbom za novo leto ob koncu decembra 1933« od Svetozarja Pribičevića.

d **Okrog Jugoslovanske narodne stranke.** Narodni poslanci Hodžera, dr. Metikoš, dr. Kiseljević, Josip Stazić, Miloš Dragović, dr. Lučić in Vlada Krstić so danes dopoldne kot člani glavnega akcijskega odbora jugoslovanske narodne stranke predložili notranjemu ministru Laziću akt s potrebnim materijalom, s katerim obveščajo notranjega ministra, da so izpolnili določbe § 14 zakona o društvih, shodnih in zborovanih in so ga radi tega prosili za odobritev te stranke. Po navedbah gori navedenih poslancev, je jugoslovanska narodna stranka organizirana v vseh banovinah in 5 mestih. Prošnjo za potrdilo stranke je podpisalo 13.000 pristaev jugoslovanske narodne stranke. V dravski banovini je po izjavah poslancev jugoslovanska narodna stranka organizirana v devetih okrajih in tudi v Ljubljani.

d **Jugoslovanska Radio razstava** bo od 18. do 26. februarja v Belgradu.

d **Krematorij,** to je poslopje, v katerem sežigajo mrliče, hočejo zgraditi v Belgradu. Za krematorij se zavzemajo največji framašoni. Katoliške cerkev je proti sežiganju mrličev. Krematoriju ugovarjajo tudi prebivalci tistega dela Belgrada, v katerem bi stalo dotično poslopje.

d **Iz belgrajske cerkvene kronike.** V Belgradu je 10 pravoslavnih cerkva in 41 pravoslavnih župnij. V teh cerkvah je bilo v letu 1933 poročenih 1665 parov, krščenih pa 3023 otrok. Pravoslavnih Belgrajčanov je umrlo lani 1515. — Iz drugih ver je prestopilo v pravoslavje v cerkvi sv. Save 47 žensk in 9 moških. V katoliških cerkvah pa je bilo lani krščenih 743 otrok, poročenih pa 483 parov. Katoliča-

nov je lani umrlo 410. Če odštejemo število mrtvih od števila novorojencev, dobimo, da so se belgrajski katoličani z naravnim prirastkom pomnožili za 333 duš. Ako številke katoličanov primerjamo s številkami pravoslavnih, vidimo, da je v Belgradu nekako ena četrtina katoličanov v primeri s pravoslavnimi.

d **1167 oseb je izjavilo** pri ljudskem štetju v Jugoslaviji, da ne pripadajo nobeni veri. Ni jih mnogo, vendar je čudno, da se v današnji prosvetljeni dobi sploh najdejo tako zagamani ljudje.

— Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Frans-Josefov« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

NESREČE

d **Požar** je nastal te dni v drugem največjem mlinu v Osjeku. Goreti je začelo v tretjem nadstropju, kjer je bilo 150 vagonov moke. Mlin je zavarovan in lastniki ne bodo trpeli škode.

d **Tovorni avto je strmoglavil** v prepad na cesti Belgrad—Obrenovac. Ena oseba ubita, pet hudobno ranjenih.

d **Mrtvega so potegnili iz bajerja.** V vasi Klakari v Bosni se je zgodila smrtna nesreča na zamrznjenem bajerju tik ceste. Po ledu se je drsala skupina šolskih otrok. Naenkrat je počil led in pet otrok je padlo v vodo. Štirje otroci so se rešili, 2 letni Milan Vujić pa je utonil in so ga čez nekaj ur potegnili mrtvega iz bajerja.

d **Pri podiranju drevja** je našel smrt 60 letni bivši posestnik Blaž Hribernik iz Podvrha pri Braslovčah.

d **Brzovlak je do smrti** povozil nad vasjo Breg pri Borovnici 65 letno Telbanovo mater.

d **Z okna je padel** na štedilnik triletni sinček nekega posestnika iz Podloga pri St. Petru v Savinjski dolini. V bolnišnici je podlegel poškodbam.

d **Pri atentatu s peklenkim strojem** na brzovlak Dunaj—Zagreb, o katerem je »Domoljub« že zadnjič poročal, so bili trije mrtvi in sicer: Edward Wachtel z Dunaja, uradnik kemične tovarne v Hrastniku Mirko Barachini in Tržčan Anton Kapus.

NOVI GROBOVI

»Danes meniš, jutri tebi. V Pristavi pri Mengšu je umrl 64 letni posestnik Jakob Strah. — V Horjulu je preminul Lončar Janez, oče kupnega upravitelja v Novi Oselici in poslovodje Kmet društva v Horjulu. — V Inostovu je odšla h Gospodu po platilo usmiljenka Ivana Milica Vuča doma iz Gorice. — V Velenju je izdihnil trgovec Josip Demšič. — V Trati pri Borovljah je zapustil solzno dolino 84 letni potkar Jožef Ravnik, oče mariborskega odvetnika dr. Rudolfa Ravnika. — V Soteski v šentlambški fari za Savo je odšel v večnost posestnik in gostilničar Ivan Zaso. — V Štepanji vasi pri Ljubliani je zaspa v Gospodu 78 letna Marija Komalar roj. Cimerman. — Na Kremenčah pri Igi je zapel mlivaški ravnatelj in posestnik Franjo Serjaku. — V Mariboru so položili v grob hranilničnega razvratelja v p. Julija Pavarija. — V avstrijskem Gradcu je umrla Marija Sprager roj. Furlan. — V Ljubliani sta umrli poštna uradnica v p. 80 letna Barbara Huber in gostilničarka Elizabeta Lovšin. — V Artičah je v Gospodu zaspa dobra mati Marija Cerjak. N. p. v m.

RAZNO

Gospodje dužni pastirji so na deželi skorajda edini ki se brigajo za naše ljudske oare. V preobčilih stanovitih dolžnosti jim je strokovna pomoč nujno potrebna, če bodo sedanjemu času primerno tudi oder uporabiti za katoliško obnovo svojih župljanov. Zato morajo biti naročniki izdanj »Založbe ljudskih igric. Za letno naročnino 60 Din dobijo mesečnik in štiri igre. Zadoštuje navadna dopisnica na naslov: Tiskovno društvo v Kranju.

V vsako hišo Domoljuba!

KRIŽEV POT

(Nadaljevanje.)

»Strah vas je obšel pred menoj,« je dejal tujeec, in se obotavljal, da bi zopet zavzel svoj sedež.

»Notena nevičajnost mi ni bila v mislih,« je odgovoril Gilbert. »Sedite, gospod. Pravite, da ste izgnanec. Jaz sem le malo več kakor popotnik, oropan svoje dedščine.«

»In prihajate semkaj iskat pravice?« je vprašal menih zaničljivo. »V Rimu ni papeža. Poslednji je bil usmrčen lani na belu čete vojakov na obronkih Kapitola, oni pa, ki je sedaj papež, je prav tak popotnik kot vi ali jaz. V Rimu imamo sedaj republiko in senat in neke vrste pravico, toda samo za Rimljane; in nikdo ne lasi vladarstva nad človeštvom; kajti prost biti se pravi, dati prostost, in živeti se pravi, živeti pustiti.«

»Bum videl, čemu je podobna ta vaša prostost,« je rekel Gilbert zamišljeno. »Za svojo osebo nisem vajen takih misli in akoravno sem nekoliko čital o zgodovini Rima, nisem nikdar mogel razumeti rimske republike. Pri nas je najmočnejši gospodar po naravni postavi. Čemu naj močni deli ono s slabotnim, kar lahko obdrži sam zase? In ako po vašem idealu mora tako storiti, zakaj ne bi potem močan narod delil svoje moči in svojega bogastva s svojim slabotnim sosedom? Mar ni dovolj, da naj močni svojevoljno ne uniči šibkega in tudi drugoče ne ravna nepošteno in

To je gospod Raynaldi, bivši minister pravde, ki je pripomogel radi svojih zvez z najnovejšimi finančnimi škandali do padca Cheutempsove vlade.

Zrte letajske nesreče pri Corbigny, kjer je treščilo na tla letalo »Smaragd«, so pokopali v Parizu za državne stroške. Pogreba so se udeležili predstavniki vlade in parlamenta.

njim? Mi Normani ne moremo videti nobene večje škode ali krivice v tem, da imamo, kakor v tem, da vzamemo vse, kar moremo; in zavoljo tega ne bomo nikdar razumeli vaših republik in vaših senatov.«

»Normanec ste, gospod?« je vprašal menih. »Ali ste rojak Guiscardov in onih, ki so poslednjič Rim požgali? Ne čudim se, da se vam zdi civilizacija republike čudna!«

Gilbert je poslušal besede, njegove oči pa so se obrnile od menihovega obraza v smeri prašne ceste, ki je peljala v Rim. Sredi govorjenja menih je njegovo ostro uho začulo glasovo kopit, dasi še ni bilo videti drugih konj kakor njegovih. Baš ko je menih nehaj govoriti, se je na ovinku ceste prikazala četa sedmero jezdecev. Bili so divji ljudje v dolgih rjavih plaščih, ki so bili ob robu raztrgani. Na glavi so imeli okrogle oklepne čepice s široko usnjato vrstico pod brado. Njihovi obrazi so bili prav tako slabotne zunanosti kakor oni sami.

Gilbert je skočil pokonci skoraj v istem hipu, ko jih je zagledal; spoznal je, da niso potniki in da ne morejo biti drugega kot roparji. Njegova spremljevalca sta bila prav tako hitro na nogah kakor on, gonjač mul pa je tiho in urno izginil za kočo kakor miš, kadar se prikaže mačka. Gilbert je pohitel naravnost proti konjem, Dunstan in Ulrik pa za njim; predno pa je mogel priti do njih, sta dva izmed jezdecev preskočila jarek ob cesti ter ga prestregla, dočim so ostali jezдили dalje proti koči, da mu odvzamejo konje. Kakor

blisk je bil njegov meč iz nožnice in njegov spremljevalca sta stala poleg njega tudi t orožjem v roki; tudi jezdeci so potegnili meče in vse je kazalo, da je boj neizogiben. Anglet je zavihel svoj dolgi meč nad glavo in odare bi kmalu padel po enem izmed roparjev.

Tedajci so ga čvrste roke zagrabile u členke in menih je stal med njim in njegovim nasprotnikom, kateremu je z iztegnjeno roko velel, da se umakne. Široki rokavi so mu zdrknili s členkov in razkrili rujavo, suho roko, na kateri je bilo videti žile, ki so se izvijale in ovijale kakor brezista trta po suhem drevesu. Njegove ustnice so bile blede, oči izreče in glas naenkrat osoren in zapovedujoč.

»Nazaj!« je zavpil skoraj divje.

V veliko Gilbertovo začudenje je ta edina beseda imela kakor bi trenil čudovit učinek. Jezdec so povesili orožje, se spogledali in vtaknili meče v nožnice; ostali pa, ki so obvezavali Gilbertove konje in mule, so sprit menihovega glasu mirno obstali. Tedaj je eden, ki je bil najbližji Gilbertu in ki je bil nekoliko manj divji od ostalih ter je nosil na svoji čepici pero iz fazanovega repa, skočil na tla in sključen pod svojim rujavim plaščem vzel v svojo desnico rob menihove halje ter jo goreče poljubil. Gilbert je stal ob strani oparajoč se na goli meč in njegovo začudenje je venomer naraščalo, ko je gledal ves prizor.

»Prosimo vas odpuščenja, Fra Arnoldo,« je vzdihnil poglavar še vedno na kolenih. »Kako smo mogli vedeti, da zajtrkujete danes

Posestnik Jakob Rogelj iz Rače pri Dobu je nedavno prodal pet let starega voła, ki je tehtal 1040 kg. Škoda, da je dandanes cena za živino tako zelo padla, sicer bi izvrstni živinorejec dobil zagledno lepe denarce.

Pošlite naročnino!

PO DOMOVINI

Iz zagrebške torbe.

(Zagreb.)

To pot pride vanjo enkrat nekaj posebno drugega. Misijoni Da, da, tega je pa Zagreb že kaj čeno potreben, kakaj malo je Zagrebčanom pogledano s tistim izpraševanjem vesti, ki ga jim ni dan za dnem židovsko časopisje, ki sicer razvija marsikatero nečednost — toda na razglašeno popolnost maže le take žalbe, ki rane še povečajo in delajo še bolj boleče. Letos bo pa misijon po dvajsetih letih. Za to priliko seveda tudi zagrebški Slovenci ne smemo zaostati. Dali so nam razpolago cerkev sv. Katarine. Dobili pa bomo tudi gorečega misijonarja lazarisca g. Šavelja. Ko le ob tej priliki vsi ali vsaj večina prišle do spoznanja tega, kar pove razglas: Verjemo, trdno verjemo, da ne bi bilo toliko bede in nesreče v sodanem svetu, če bi v narodu bila vera dovolj globoka... — Zagrebški banovinski svet je zasedel te dni. Tako so govorili — modro so govorili — da je treba rešiti veliko perečih vprašani. Pomagati brezposelnim, zaščititi matere in otroke, hraniti in pomnožiti šolstvo, graditi nove ceste — da, veliko je potreb in skrbi... Električno bi tudi povsod, pa bi bilo treba za to 400 milijonov. Mislim, da se bo še marsikje svetilo s trskanji. Za petroleje že kar ni več denarja marsikje. Tako so si banski svetovalci pototili svoje skrbi in žalje...

Nekaj zanimivosti.

(Sv. Gregor.)

Nizka številka umrlih leta 1933. nas je napotila, da smo pregledali mrliško knjigo od početka naše lupnije in smo letos res dosegli rekord v zdravju in v najnižjem številu mrličev. Število naših faranov se suče okrog 900. Največ mrličev in sicer 44 je bilo v letu 1874., navadno je bilo mrličev 10—12 na leto. Med umrlihi se nahaja sem ter tja tudi kak metuzale. Tako je umrl leta 1801. Jurij Crebenc pri Marsičih, ki je dočakal 104 leta, Simon Vintar od Vintarjev 103 leta, Primož Hočevar od Vintarjev 102 leti. Pa ne samo moški so bili take korenine, tudi ženska Jera Kožar s Škrlovice je doživela 101 leto. Nad 90 let starih je umrlo 24. Ti očaki so umirali več kot pred sto leti. pozneje ni nikdo dočakal

100 let. Pač pa smo še mi poznali 97 letnega Matevža Škrbca, 93 letnega Franceta Zgonca, 91 letno Marijo Lovšinovo z Gašpinovega in 90 letno Marijo Pirnat z Grabna. Imamo pa še živo 94 letno Marijo Zgajnarjevo. Od 80—90 let starih živi še 18 in od 70—80 let pa še 30 korenin.

— Kot zanimivost vam sporočamo pismo, katero smo dobili od pokojnega g. Nikolaja Stazinskega z Dunaja. Pisal je na sam sveti večer in milo tožil svojo osamelost med tujci v tujini in izrazil srčno hrepenenje po svojih v slovenski domovini. »Resno bi obolel,« tako je zapisal, »ako ne bo kmalu rešitev.« In rešitev je res prišla že 9. jan. čez 16 dni, ko ga je Gospod nenadno sredi duhovnega dela poklical ne v slovensko, temveč v svojo nebeško domovino. Spoznali smo ga, ko je kot župnik na sosednjih Vel. Poljanah vneto in goreče obdeloval ondoini duhovni vinograd.

Smrtna kosa.

(Bukovca pri Vodicah.)

Dne 22. t. m. smo pokopali posestnico Mamo Jež, ki je umrla po kratki boleznii stara šele 45 let. Zapuščala moža in 5 nepreskrbljenih otrok. Bila je dobra in krščanska žena. Naj počiva v miru!

Razne novice.

(Blagovica.)

V nedeljo dne 4. februarja se prično pri nas duhovne vaje za moše in fante. Kot pripravo na to opravljamo sedaj devetdnevno, pri kateri je zastopata po večini vsaka hiša v lupniji. Bog daj veliko uspehov! — Na god spreobrnenja sv. Pavla se je vršil v Blagovici običajen sejem. Lepo vreme je privabilo veliko ljudstva, živine in tudi kramarjev. Na živinskem trgu je bila kupčija srednja, kramarji pa menda niso bili posebno zadovoljni, kar je pač znak sedanje krize. — Kljub težki krizi se tudi letos število naročnikov »Domoljuba« suče okrog 70. Par naročnikov je letos manj kot lansko leto. Ker je »Domoljub« eden najboljših družinskih prijateljev, se človek težko loči od njega, ako ga ima enkrat v hiši. Po dobrem listu se pozna družina! — Tudi nekaj bolnikov in mrličev imamo že letos. Španska bolezen je zagrabila nekatere stare in mlade. Dne

3. januarja smo pokopali Frančiško Pestotnik iz Podsmrečja, ki je 15 let grozno trpela. Neozdravljivi rak ji je razjedel skoro pol obraza. 18. januarja pa smo zagrebli Antoni o' Irđin, Bervarjevo mater iz Vrank, ki je imela prav lep pogreb. Saj je bila članica Marijine družbe, poštenega življenja in zvesta bralka »Domoljuba«. Naj počivata v miru!

Zalosten dožodek.

(Vranja peč.)

Dandanes so poročila o ubojih in umorih nekaj vsakdanjega. Štrahotno znamenje časa! Motijo se, ki iščejo takim zalostnim pojavom vzrokov samo v revščini in pomanjkanju. Tudi ubo, ki se je zgodil 17. januarja na Veliki Lašini, ima svoj globlji izvor. Kjer je v dušah globoka, živa vera, tam se kaj takega ne more zgoditi. V naši župniji nihče ne pomeni, da bi se bilo že kaj takega primerilo, odkar fara obstoji. Značilno je, da ne storilec ne njegova žrtev nista bila rojena tukaj, ampak sta se priselila od drugod. Storiec je prišel v faro šele leta 1928. Vendar bodi ta nad vse zalostni dožodek opomin in svarilo: Ljudje božji! Ne zapuščajte Boga, njegove zapovedi naj vam bodo svetle! — Nekateri listi so poročali tako, kakor da bi Velika Lašina bila v občini Paloviče, pa spada v drugo občino. Tudi Malč Lašina nima s palovško občino nič opraviti.

Koncert.

(Mavčice pri Kranju.)

Na svečnico priredi naš pevski odsek ob treh v cerkveni dvorani pevski in tamburaški koncert. Program je zelo obširen in pester. Nastopil bo mešani, ženski, moški in tamburaški zbor. Nekaj novega in zanimivega pa bo spremljanje harmonike na meh pri treh preških pesmih. Vljudno ste vabljeni okoli-ki in domači ljubitelji naše narodne pesmi. V nedeljo dne 4. febr. nastopi zbor v Smledniku. Na svidenje!

Vse sorte.

(Reteče pri Skofji Loki.)

Prosveta vprizori v nedeljo dne 4. febr. ob 3 popoldne v Donu, dramo v petih dejanjih (devetih slikah) »Zlatarjevo zlato«. Snov igre je vzeta iz hrvatske zgodovine iz leta 1860. in kaže tragiko hrvatske devojke, lepe zlatarjeve Dora. Prepričani smo, da bo šla igra vsem do srca, zato naj se je vsakdo udeleži. — V preteklem letu jih je umrlo 12, rojenih je bilo 24. Napredujemo! V zakonski jarem je skočilo 10 parov. — Zima kar noče popustiti. Ljudem primanjkuje stelje za živino, še bolj pa de-

lutraj tukaj zunaj? Mislili smo, da ste čaice na severle

»In zavoljo tega ste mislili, da smete ropati tujce, krasti živino in si rezati drug drugemu vratove?«

»To je morebiti košček civilizacije te republike,« si je mislil Gilbert in se nasmehnil. Roparji so na to razjahali in stopili pred Arnolda iz Brescije z globokim, dasi ne trajnim kesanjem in prosili izobčenega meniha, da jih blagoslovi.

IX. poglavje.

Gilbert se je ustanovil v krčmi pri Levu, blizu mosta Sant' Angelo nasproti stolpu Nena. Krčma je bila zelo stara, izza časov Karla Velikega, ko je dobila svoje ime na čast papežu Leonu, ki ga je bil kronal za cesarja. Ta del mesta se je v onih časih nahajal v rokah velikega judovskega plemena Pierleoni, kojih prvi protipapež Anaklet še ni bil dolgo let mrtev; imei so sicer še grad in mnogo stolpov in utrdb v Rimu v svoji oblasti, vendar se jim ni posrečilo, da bi vsilili rimskemu ljudstvu proti volji Bernarda iz Clairvauxa protipapeža Viktorja.

Rim je v onih časih ležal ob reki kakor ostanki razbite ladje, ki jih je zimsko morje vrglo na obrežje. Kakih dvajset tisoč človeških bitij se je gnetlo v zakajenih kočah, ki so bile izvečine zidane proti zunanjemu zidovju in stolpom plemenitaških trdnjav. Revno ljudstvo je živelo nesnažno v strašnih časih, stradalo medtem ko so se plemenitaši bojevali

drug proti drugemu; le semintja se je vzdignilo kakor prikazen lakote in meča, da si siloma zopet prisvoji pravico do življenja, ki jo jim je bila sila skoraj popolnoma odvzela. Gilbert je hodil po krivih, netlakovanih ulicah, stopal v mračne dvorane in iz njih, čez zapuščene, zanemarjene odprte prostore, kjer so gospodovali požrešni psi in mačke brez doma, ki so se preživljali ob mestnih odpadkih in nesnagi. Hodil je oborožen in spremljan od svojih oprod, kakor je videl delati druge možake njegove vrste; in kadar je pokleknil v kaki cerkvi, da bi molil ali bil prisoten pri maši, je pazil na to, da je pokleknil s hrbtom proti steni ali steburu, da ne bi kak dolgoprsti morilec z britvičo prerezal vrvice njegove torbe ali pasu njegovega meča.

Tudi v svoji krčmi je živel oborožen zoper vsakogar, vstevši krčmarja in ostale goste; in tedenski račun je bil povod vsakotekotenskem boju med Dunstanom, ki je plačeval račune svojega gospodarja, in malim toskanskim tolmačem na eni in krčmarjem Clementom na drugi strani; v teh bojih je bil Toskanec vedno v zelo neprijetnem položaju, ker je bil kakor nekaka žoga med poštenjakom in tatom ter bil izpostavljen trdim udarcem od obeh strani. Rim je bil reven in umazan, in pravi pravecati brlog tatov, morilcev in vseh zločincev, v katerem je sedaj vladala rodovina napoli izpreobrnjenih Judov, ki so ustrahovali mesto z utrjenih, ugodno ležečih točk; ob drugih dnevih pa druhal, ki je sledila Arnoldu iz Brescije, kadar se je prikazal v

mesto, in ki bi na njegov poziv z golimi rokami razrušila kamenito zidovje, kakor bi se z golimi prsi zoperstavila orožju baronov. V takih časih so ljudje zapuščali svoje poklice in orodje — čevljar svoje kopito, kovač svoje nakovalo, krojač svoj klop — in so sledili menihu iz severa na Kapitol ali do kake cerkve, kjer jim je nameraval govoriti. In za moškimi so prišle ženske in za ženskami otroci, ki jih je vse privlačila njegova skrivnostna sila, ki je niso mogli niti razumeti niti se ji ustavljati. Topot mnogobrojnih nog je tvorilo zamolkel bas k zvoku množštevinih človeških glasov, nizkih in visokih, ki so radostno vpili: »Arnold! Senat! Rimska republika!« Nato pa so začeli prepevati pesem onih dni, balado svobode — one vrste pesem, ki so jih Rimljani vedno prepevali v časih spremembe, ono vrsto balad, ki se začenja pred koncem kakega kraljestva kakor svareči glas usode.

Take dni, ko je druhal hodila kričeč in pojoč za svojim malikom na jug proti Kapitolu ali celo proti daljnemu Lateranu, kjer je Mark Avrel sedel na bronastem konju in zrl na mimoidoča stoletja, je Gilbert najraje zahajal v nasprotno smer čez grajski most in pod zidovjem Sant' Angela, kjer se je sprebajal zli Teodorin duh v jesenskih nočeh, ko je jug pihal, in med dolgimi razvalinami lepega stebrenika, ki se je nekaj razprostiral od mosta vse do bazilike, dokler ni segal do širokih stopnic, ki so vodile do zidom ograjenega dvora stare cerkve sv. Petra. Zelo rad

narja. Ta salamenska kriza nas drži za vrat, da komaj dihamo. Hvala Bogu, da imamo dovolj poguma in gledamo z velikim optimizmom v prihodnost. — Predpust je bolj klavern. Vse spi in čaka lepših dni. Se nam zdi, da je tako najboljšje, zdaj ko je zima!

Marijanska akademija.

(Doj pri Ljubljani.)

Na svečnico dne 2. februarja ob 3 popoldne priredili Marijina družba v cerkveni dvorani: »Marijansko akademijo« s prav lepim sporedom: Petje, govor in enodejanski prizor »Vitez naše ljube Gospe«. Na proslavi govori stolni vikar g. Jože Kosiček. K prireditvi vpludno vabimo vse stanovce, da se je v čim večjem številu udeležel!

Smrtna kosa.

(Dvorska vas pri Vel. Laščah.)

Dne 15. jan. smo položili k zadnjemu počitku posestnika Jožeta Petriča iz Dvorske vasi, ki je umrl kot fant v 35 letu starosti. Bil je zelo priljubljen daleč naokoli. Pokojni je bil pošten in globoko veren. Njegovo geslo je bilo: »Moli, kot bi imel jutri umreti, delaj kot bi vedno živel!« Posebno se je odlikoval na karitativnem polju, pa tako, da ni vedela levica, kaj je dala desnica. Pokojni se je vsako leto udeležil romanja na Brezje in še marsikam drugam, celo na Trsat. Zelo rad je pristopal k muzi Gospodovi. K sveti maši je zahajal tudi ob delavnikih. Bil je tudi zvest naročnik »Domoljuba« in več nabožnih listov.

Pevski koncert.

(Smlednik.)

V nedeljo dne 4. februarja gostujejo pri nas s koncertom v društvenem domu pevci in tamburaši iz Mavčič. Izredno bogat spored bo gotovo privabil vse, ki se zanimajo za narodno in umetno pesem, posebno, ker sličnih prireditvev že dolgo nismo imeli. Srčimo, da se bomo v častnem številu odzvali njihovemu vabilu in poglodeli vzajemno delo kobilskih zborov.

Malenosti in velikosti.

(Dobričič.)

Ce gres te dni skozi našo župnijo v petek ali torek, bi upravičeno mislil, da imamo misijon. Staro in mlado hiti na gospodarski tečaj. Ne bomo pa samo poslušavci, ampak tudi izvrševalci vsega tega. Cesar nam uče. Njim, ki so misel za tečaj speteli in ga vodijo, smo hvaležni. — Zaradi krize ne bomo ložili, saj drugi dovolj in to upravičeno, bomo rajši vse vdano prenesli, ker vemo, da za dežjem solnce pride. Bog ga nam skoraj daj, pa ne samo

po zemlji, ampak tudi po naših denarnicah naj poseje. — V Dobriču veje neka osvežujoča sapa, čeprav je zima: pomlajene se čutimo in vesele, čeprav nam grozi huda zima. Pa še eno željo imamo: v Francijo bi radi šli obračunavat s škandalom Staviškega, pa nam je Francija tako daleč in vojnja je tako dolga in draga. Zelimoj jim, da bi poštno očistili, saj več tako ne moremo storiti.

Smrt vgladne kričanske matere in gospodinje.

(Ljuboo pri Podnartu.)

Pretekli teden smo pokopali 70-letno posestnico go. Rozalijo Rant p. d. Sušterčeva mamu, ki je bolehalo že dalj časa. Pred 29 leti ji je umrl mož in ji zapustil 8 nepreskrbljenih otrok v starosti od 2 do 18 let, od katerih jih živi 7 skrbno vzgojenih. Vodila je pridno in vzorno gospodinjstvo in gospodarstvo posebno med svetovno vojno, ko so bili razen najmlajšega sina vsi pri vojakih. L. 1918., po smrti sinabce, ki je zapustila 3 otročičke, najmlajšega starrega 12 dni, je prevzela zeno vso skrb in ljubezen. Poleg globoko žaljoče hčere in šestih sinov žalujejo za svojo dobro staro mamu ostale vnukinje in vnuki. — Težko pa jo bodo pogrešali tudi številni siromaki, katerim je bila velika dobrotnica. — Bila je skozi vsa leta zvesta naročnica »Domoljuba«, ki ga je z veseljem prebirala od prve do zadnje črke. — Naj počiva v miru blaga duša! Preostalin naše iskreno sožalje!

Razno.

(Devica Marija v Polju.)

Prosveta »Polje« vabi k drugemu delavskemu prosvetnemu večeru, ki bo v ponedeljek, dne 5. februarja ob 8 v domu. Na sporedu je predavanje »Racionalizacija dela in nje posledica — brezposelnost, deklamacija, dramatični prizor, šaljivi nastop, petje in godba. — Brezposelnost in revščina naraščata. Pri skupini bojevnikov se množe prošnje za podporo. Bojevniška organizacija priredi v nedeljo dne 4. februarja ob 4 popoldne zabaven družinski večer v dvorani tov. Anžurja v Vevčah. Cisti dobriček gre v podporo brezposelnim. — V Vevčah je

umri višji uradnik v papirnici g. Herman Dietel 63 let star. Skoro 40 let je služil v podjetju, bil na sten in zmoežen uradnik. Počivaj v miru!

80 letnica Urhove matere.

(Jetica pri Ljubljani.)

Na svečnico boka Urhova mati na Jezo dopolnila 80 let. Kdo ne pozna dobre žene, ki smo jo prav do zadnjega videvali, ko s prihajala vsa verna s pobožna k jutranji maši akoraj slehern dan. Šele zadnji teden se ji je pripetila manjša nezgoda, ki zdaj ne more več lliko v cerkev. Mati je zeno potro tu, in ji je pred dobrimi 10 dnevi umrla sestra Micka, enako dobra in verna žena. Ob 80 letnici Urhove matere se je spominja s hvalečnostjo naš »Domoljub«, ki ga žena prebira že vsa leta, kar izhaja. Toda ne samo to! V teku svojega dolgega življenja so Urhova mati tudi vseh svojih sedem otrok (šest jih še živi) navadili tako, da prihaja »Domoljub« kot dober in zvest prijatelj v hišo, kjer so poročena Urhova dekleta in fantje. Dobra žena je pri teh letih še kar kreпка, še morom ji grede ustnice kar same na prijazen smeh. Še lani je vsa vesela za stadionsko prireditve zavezovala dekletom in ženam v fari peče, ki jih ona edina še zna zavezati. Naj dobro Urhova mater ohrani Bog še dolgo vrsto let otrokom in vnukom, ki jo imajo vsi enako radi!

Smrt vzorne žene in matere.

(Vače.)

Dne 22. januarja je umrla 53 letna Franciža Klobouč, Garmarjeva mati iz Seliš. Bila je vzorna krščanska žena in mati, ki je znala tudi svojo družino v pravem duhu vzgajati. V dobrih katoliških listih, katerim je bila njena hiša vedno odprta, je imela trdno oporo pri svojem vzgojnem delu. Določno in hudo bolezen je vdano in junaka prenašala. Bila je skrbno pripravljena za pot v večnost. Ni ji bo Bog bogat plačnik za njena dobra dela, hih joči družini pa izrekamo naše iskreno sožalje. — En zakrament več prejeli ta predpust se je smenilo 9 parov. Vsem želimo obilo sreče!

je sedeval tam med cipresami in občudoval veliki bronasti smrekovi stolž in velike pave iz medi, ki jih je bil Sinah prinesel iz razvalin Agripinih kopei, kjer so se bili strašni Crescenci za več kot sto let utaborili in utrdili. Tam je sedeval sam; Dunstan je s svojim majhnim znanjem razreševal globoko vsekane davne napise, Alrik pa je metal svoje bodalo v znamenje, ki ga je naredil na cipresinem deblu, in redkokdaj zgrešil svoj cilj. Gilbert je čutil v tišini, ki jo je ljubil, da je duša Rima prevzela njegovo dušo in da je bilo dobro živeti v Rimu radi sanjarenja in da je bilo sanjarenje samo življenje. Njegova preteklost z grehi njegove matere, z njegovo žalostjo in skrbmi, s prijateljstvom dečka Henrika, z ljubeznijo kraljice Eleane, vse to je bilo v neskončni daljavi in nejasno. Prihodnost, nekdanj čarobno zrcalo, v kateri je videl vso slavo viteških dejanj, ki jih je imel izvršiti, se je razblinila v sinje rimsko nebo kakor izginjaljoča prikazen. Samo sedanjost mu je prevratala lenobna, zamišljena, pol omamljiva sedanjost z nekim nejasnim čarom, ki si ga nikdo ni mogel raztolmačiti; posebno ker si za denar dobil manj udobnosti, kar se tiče telesnih potreb, ker si dobil več mrzlice zastoj in več nevarnosti v vsakdanjem življenju v Rimu, kakor v katerenkoli mestu, ki ga je Gilbert na svojih potovanjih videl. In vendar je ostajal tamkaj in ga ljubil, bolj zavoljo tega, kar mu je odrekel, kakor radi tega, kar mu je dal, bolj radi misli, ko jih je vzbujal, kakor radi prizorov, ki jih je nudil, bolj radi tega, kar je

bilo v njem neznanega, kakor radi žalosti in teme in hudega, ki so ga vsi ljudje utegnili občutiti.

Toda v vsem, kar je čutil in videl, je bila mirna gorečnost onega nečesa, kar je najprej spoznal v Sheeringu — nečesa, čemur je odgovarjal vsak del njegove narave in kar je bilo v oni dobi glavna gonilna moč vsega sveta. Kajti gorečnost in pobožnost je bila tedaj bolj potrebna kakor kruh in človek je imel več od tega, ako se je radi svoje duše boril proti nevernikom, kakor pa ako se je po kolenih plazil po altarskih stopnicah, ali ako je pozabil svoje ime in kot brezimno količino v kakem velikem verskem redu odložil svoj značaj in bitje.

Izpočetak ga je veliko razočaraje, ki ga mu je povzročil Rim, užalostilo in užalilo. Domisljal si je, da tam ne more biti hiše, kjer ni glave, in kjer ni poveljnika, se mora vojska razpršiti in biti posekana na kosce. Ko pa je ostajal dalj časa tam, od tedna do tedna, od meseca do meseca, je začel spoznavati, da Cerkev nikdar ni bila bolj živa, bolj rastoča in bolj vojskujoča kakor baš v onem času, ko so bili pravi in postavni poglavarji izgnani drug za drugim in ko so bila njihova mesta, pozemska in duševna, izročena orodjem lenstva in strank. Kajti Cerkev je bila svet, dočim je bil Rim samo kakih sedem ali osem tisoč napol sestradanih in uporniških roparjev in morilcev in njihovih žena in otrok, ki so bili vsikdar hlepeli po spremembi, ker je vse kazalo, da nobena izprememba ne more prinesiti kaj slabšega.

Toda v starodavni baziliki sv. Petra je vladal mir. Tam so sivolasi duhovniki zjutraj in opoldne svečano opravljali službo bošja proti večeru pa je več nego sto krasnih deklet in moških glasov prepevalo večerne psalme Gregorijanskih glasovih; tam so vitki mladinci, obleženi v vijoličasta in belra oblačila, hoteli srebrne kadilnice pred velikim altarjem in kadilo je v bogatih oblakih plavalo po solčnih žarkih, ki so poševno padali na starodavni tlak. Tam je bila Cerkev kakor v marsikateri stolni in samostanski cerkvi na svetu, še vedno ista kakor je bila, kakor je in kakor bo vedno ostala. Tam so se govorile besede in glasile svečane molitve, ki so jih poznale ustnice apostolov, ki jih poznajo dandanes naše ustnice in ušesa, in o katerih vemo, da jih bodo ponavljale ustnice novorojenih od roda do roda stoletja in stoletja. Gilbert, pravi tip krščanskega lajka, je klečal v stari katedrali, na tihem pel za zborom in vdihal s kadilom napolnjeni zrak, ki se mu je zdel tako naraven kakor po senu vonjajoč poletni veter, in čutil se je neskončno okrepčanega na duši in na telesu. In ko je bil zopet sam v svoji sobi v krčmi pri Levu in je pozno v noč marljivo prebiral lično pisano delo Boethija, ki ga mu je podaril opat iz Sheeringa, je pogosto odprl lesene oboknice svojega okna in zrl na grad in tekočo reko, ki je pljuskala in se svetila v mesečini. Tedaj se mu je prikazalo življenje kot neka skrivnost ki ga čaka, da je razreši z dejanji; in zvedal se je, da ni za to na svetu, da bi presanjal leta in leta in leta

Nekaj združne statistike

Število vseh članic Zdržne zveze koncem leta 1932 je znašalo 693. Statistični predes se nanaša na 628 zadrug, ker 35 zadrug poslalo računskega zaključka.

V tem pregledu izkazuje zadruga so imeli koncem leta 1932 166.746 članov. Najmanjša posojilnica je imela 12 članov, največja 47, med nabavnimi in prodajnimi zadrugami je imela najmanjša 8, največja 11.572, med mlekarstvenimi zadrugami 22, oziroma 624, med vinorajskimi zadrugami 12, oziroma 261, med vinarskimi zadrugami 60, oziroma 232, med združnimi elektrarnami 6, oziroma 675, med stavbinskimi zadrugami 7, oziroma 986, med obrtnimi zadrugami 3, oziroma 330, med dovodnimi zadrugami 10, oziroma 47, med mehaničnimi strojnimi 9, oziroma 129 in med žirni zadrugami 11, oziroma 4235.

Celokupni promet vseh zadrug je znašal Din 3.501.227.511.43. Vsota plačanih deležev je znašala Din 6.411.641.02. Skupni rezervni skladi so dosegli višino Din 45.175.869.02, skupni čisti dobiček Din 4.311.054.22 in skupni izguba Din 1.269.196.62.

Napram prejšnjemu letu je število združnih članov naraslo za 9889 in sicer je število članov pri posojilnicah naraslo za 9024, pri nekretnih zadrugah pa za 865. Hranilne vloge in pasivni tekoči računi so se napram prejšnjemu letu znižali za Din 33.435.725.64 ali za 0,5% (leta 1931 je znašal prirastek 0,5%). Posojila in aktivni tekoči računi so se znižali za Din 33.436.471.37 ali za 4,25% (za leto 1931 je prirastek znašal 4%). Na vsakega člana pri posojilnici odpade povprečno Din 6468 posojila. Najmanjša posojilnica je imela 14.071.06 in hranilni vlog, največja pa 173.901.549.94 marjev.

Najnižja obrestna mera za hranilne vloge

je bila 4%, najvišja pa 10%, povprečna obrestna mera je znašala 5,5%. Najnižja obrestna mera za posojila je znašala 5%, najvišja pa 13%, dočim je bila povprečna mera za posojila 8%.

Upravni stroški so znašali pri hranilnicah in posojilnicah 3,5 pro mite, pri nabavnih in prodajnih zadrugah 14,3 pro mite, pri mlekarstvenih zadrugah 15,3 pro mite, pri obrtnih pa 22 pro mite od prometa.

Premišljevanja in propovedi za postno dobo.

Dr. Mihael Opeka: Odrešenje.

Sedem govorov o Jezusovem trpljenju. 78 strani. Cena nevezani Din 12.—, pol platno Din 22.—, celo platno Din 32.—. Zveto avtorjevo ime priča, da je knjiga vredna prav vse pohvale. Kako nam opisuje trpljenje našega Zveličarja, si lahko orediči le ta, kdor prebere knjigo oziroma posluša te prekrasne govore. Vsebinska je primerna bodis za premišljevanje v postnem času ali kot tema za postne govore.

Dr. Mihael Opeka: Začetek in konec.

Petnajst govorov o življenju našega življenja. 156 strani. nevezani Din 16.—, pol platno Din 26.—, celo platno Din 40.—. Tudi to knjigo nam je poklonil avtor za postni čas in prav nič ne zaostaja po svoji lepi vsebini za prvo. Knjiga nam opisuje Nega, ki je življenje našega življenja prvič kot Sinu božjega, drugič kot moža bolečin, tretjič kot Zveličarja in rešitelja naših duš.

Obe knjigi vsem prav toplo pripravljamo, zlasti pa št. gosp. duhovnikom.

Dobe se pri

H. Ničman. Ljubljana, Kopitarjeva 2.

Razno

Švica in Danska sta izraziti živinorejski in mlekarstveni državi. Srednja in zahodna Evropa je kupovala od obeh držav **švico**, mleko, sir in druge enake izdelke. Visoke carine pa so onemogočile vsak izvoz, kar je **dovedlo do občutnega pada blagovnih cen**. Da odpomore naraščajoči stiski svojih kmetov, je **Danska v jeseni pokupila 131.000 krav in je prodajala meso po znižani ceni**. Isto namerava sedaj Švica, ki bo pokupila 300.000 krav in bo meso vdela v klobase.

Čreda domačih živali celega sveta bi bila ogromna: 500 milijonov ovac, 100 milijonov konjev, 100 milijonov koz, 400 milijonov krav, 21 milijonov volov, 15 milijonov oslov in mul, 2 milijona kamel in 300.000 severnih jelenov. Skupno znaša to lepo število 1500 milijonov živali, to je približno toliko, kolikor je na svetu ljudi. Največ konj je v Ameriki, največ koz v Britski Indiji in največ kamel v zahodni Rusiji. Ostali domači drobitž ni upoštevan pri teh številkah.

V nekem ameriškem listu čitamo oglaševanje sledeče vsebine: Na Silvestrov večer! V nedeljo zvečer se vrši domača zabava. Dobila se bo zastoj kokošja pečenka z gobovo omako. To bo za večerjo. Tudi izvrstna godba bo igrala, Kužmkov in Anžlov orkester. Tako bomo sprejeli novo leto 1934. Postrežba bo izborna. Se priporočamo znanec in prijatelj. Frank Godič, 1113 Norwood Rd. — Takih restavracij pri nas še nimamo!

2½ milijona čeških kron so zbrali v republikah za rodbine nedavno ponesrečenih rudarjev.

V češkem Pisku je umrl znameniti glasbeni profesor in umetnik Otokar Ševčík.

motnem mestu, in močni nagon njegovega duha mu je velel, da gre dalje in izreže svojo prečo iz živoga mesa sveta. Kri se mu je zalila hitreje pretakati, roki sta se mu stiskali druga ob drugo, ko je slonel na kamenitem tleh in srkal nočni zrak skozi stisnjene zobe. Tedaj je sklenil, da zapusti Rim in se poda tuje dežele, da izvrši mojstrska, junaška dejanja. V takih nočeh, ko je pomladanski veter mahal po reki, mu je tudi prinašal mnogotrojne demišljije o vojskah duhov, o vitezhkih lepih devicah, ter sence bodočih stvari in dogodkov. Videl pa je tudi marsikaj tragičnega; na njegovi desnici se je namreč vzdigoval stolp Nona in v mesečini je lahko videl, kako je z najvišjega stolpca visela od dežja sledela vrvi in nihala v vetru semintja, zanjka na njenem koncu pa je rahlo udarjala ob stolpno zidovje; več kakor enkrat pa je tudi, ko je zjutraj pogledal skozi svoje okno, videl mrtvi tankaj človeško truplo obešeno za vrat, ki je bilo trdo, imelo oči odprte in bilo mokro od rose.

Ko pa je nupočilo pomladansko jutro in so ptice prepevale pred njegovim oknom, in ko je zopet pogledal skozi okno ter začutil petrič krasnega juga in videl Rim zopet snučen, so njegovi sklepi izginili, in na mesto da Dunstanu ukazal, da mu zloži oklep in obleko za odhod, je velel svojim spremljevalcem zajahati konje in jezdit z njim v daljine dele mesta.

Pogosto je popoldne taval po zapuščenih ulicah Aventina, jezdil počasi od cerkve do

cerkve ter se včasih pogovarjal s kakim samotnim duhovnikom, ki si je za samotarskim življenjem med starimi napisi in zgradbami nabral nekoliko več znanja kot je bilo med nesrečnimi Rimljanji običajno.

Na teh potih se mu ni nič posebnega pripetilo; akoravno je namreč na dežel! po cestah mrgolelo roparjev, ki so prežali na trgovce in bogate popotnike, se tatovi vzlic majhni moči senata in prefekta v mestu samem niso upali zbirati v večjem številu, dva ali trije pa se niso drznili priti v dotiko z meči Gilberta in njegovih tovarišev.

V Rimu tudi ni z nikomur sklenil prijateljstva. Njegov prvotni namen je bil, da se predstavi prvemu baronu v mestu kot popotnik dobrega rodu, da ga zaprosi prijateljstva in varstva; tako bi bil namreč ravnal v vsakem drugem mestu v Evropi. Kmalu pa je spoznal, da je bil Rim daleč za ostalim svetom, kar se tiče družabnega izvrševanja viteštva, in da bi s tem, da bi se podal pod varstvo rimskega barona, stopil v njegovo službo mesto da bi užival gostoljubje. Toda vzlic temu bi bil vseeno rad sprejel tako službo, da bi kaj doživel, toda bilo mu je zelo težavno izbirati med napol judovskimi Pierleoni in surovimi Frangipani. H Krescencijem ni hotel iti, ker so bile njihove roke preveč krvave, Kolonni so tiste čase bivali na višinah Tuscula, Orsini pa, ki so bili papeževi prijatelji, so se umaknili v oddaljeno Galero, sredi močvirnatga sveta severozapadno od Rima, kjer je bila mrzlica doma.

Vendar se je zdaj pa zdaj seznanil s kakim duhovnikom ali svečnikom, ki je s svojim učenim govorjenjem soglašal z njegovimi nazori in ga vzbujal v njegovih premamah, v katerih se je — morda iz samega brezdolja — tako rad umislil nazaj v samostan na Angleškem. Tako je živel življenje, ki je bilo povsem različno od življenja drugih ljudi okoli njega, in mnogo ljudi iz njegovega dela mesta ga je poznalo po videzu ter nazivalo njega in njegove spremljevalce Angleže. Ker so pa imeli rimski prebivalci preveč opravila s svojimi lastnimi, izvečine slabimi zadevami, so pustili Gilberta pri miru, da živi, kakor se mu zljubi. In ako bi ga ne skrbelo resnica, da se mora njegova dobro napolnjena denarnica tekom časa izprazniti, bi preživel še vse svoje ostalo življenje v krčmi pri levu blizu mesta v brezskrbnem premišljevanju in preprosti sreči. Toda druge sile so bile na delu, da napeljejo njegovo življenje v druge struge; slabo je računal, ko si je mislil, da je bila ljubezen take ženske kakor kraljica Eleanor samo malenkosten dogodek brez posledic, pozabljen kakor cvetica, ki je cvetela pred letom dni.

Tekom zime in pomladi ga je večkrat Arnold obiskal in mu pravil o velikih stvarih, ki so imela priti; o odrešenju ljudi od ljudi s pomočjo uničenja vsake višje moči, najsibo papež ali cesar, kralj ali knez, da se tako pripravi pot tisočletju splošne ljudovlade.

(Nadaljevanje.)

RDEČA NEVARNOST

(Nadaljevanje.)

Sam je nekje dejal: »Država je Bog na neki določeni stopnji nastajanje, zato je tudi vsaka državna oblika, demokratična ali nasilna, enako pametna in upravičena. Heglove nazore so potem še naprej razpredali njegovi učenci, izmed katerih je pa L. Feuerbach v naprotju za Heglom učil, da ni izšlo vse iz misli, idej, temveč iz snovi, stvari (materije, od tod se imenuje ta nauk materializem), iz materije se je razvilo vesoljstvo in vse kar v njem biva, torej tudi ideje. Tajil je zato Boga in dušo in strastno sovražil zlasti krščanstvo, njegovi spisi so pa polni bogakletij.

Iz takih studencev je srkal torej Marx in na take temelje potem tudi gradil svoj gospodarski sestav in socialni program. Marxov najožji prijatelj in sodelavec izrečno pravi: »Vsi smo bili v hipu Feuerbachovci. Marx je navdušeno pozdravil novi nazor.« Marx je združil Heglov nauk o neprestanem razvoju (dialektiki) vsega obstoječega in Feuerbachov materializem in si tako ustvaril nekak nov, poseben svetovni nazor, to je zgodovinski ali historigični materializem, ker zgodovina ni nič drugega kot le neprestani razvoj socialnih okoliščin, ki imajo pa svoj temelj v stvari, materiji. Po Marxovih naukih je vsa človeška zgodovina le zgodovina bojev med revnimi in bogatimi sloji ali razredi (slojni ali razredni boj), ki ga vodijo zvojl gospodarske razmere, dočim nimata duh in duševnost opraviti tu ničesar, oziroma le kolikor sta tudi ta dva plod tvarnih in gospodarskih razmer. Edini človekov namen je tuzemsko življenje in razumovanje in že sama misel na Boga in posmrtno življenje mu je nezmiselno in protinavarno. »Vera je opij (mameči strup) za ljudstvo,« je dejal Marx izrečno, kajti ni ne Boga in ne duše.

Po Marxovih naukih je živel prvotni človek komunistično, brez vere, oblasti in rodbin. Šele ko so se začeli pojavljati v človeški družbi stanovi, in z njimi izmenjavanje blaga, trgovina, so polagoma nastale zasebna lastnina, zakonska zveza, pravo in država. Viri vsega zla in neenakosti med ljudmi. Vse to je treba zato zopet odpraviti da se povrne zopet prvotna enakost, ki je le v komunistični, kajti pravo in pravost sta le prazni besedi, ki ju v komunističnem gospodarstvu sploh ne bo treba. Tudi o kakih pravičnosti je sploh neumno govoriti. Vse je plod gospodarskega razvoja in tedaj vladajočih gospodarskih razmer, zgodovina pa le zgodovina bojev med posameznimi sloji za nadvlado.

V današnji dobi je vzdrževaljica neenakosti buržoazija (meščanstvo), lastnica vseh proizvodnih sredstev in kapitalov, ki gospoduje in izkorišča proletarijat (delavstvo, revne sloje), zato so ti poklicani, da potom revolucije stro buržoazijo in njen kapitalistični družabni red ter s pomočjo svoje diktature (diktatura proletarijata) izbojujejo zopet komunistični družabni red. Do tega bo prav gotovo prišlo, kajti kapitalistični družabni red nosi že sam v sebi vse klice svoje lastne smrti, pospešil mu jo bo pa neizprosni razredni (slojni) boj zavednega in združenega proletarijata vseh narodov (internacionalnost). »Proletarci vseh dežel, združite se!« je zaklical na koncu »Komunističnega manifesta«. Proletarijat mora zato pobijati vse, kar podaljšuje življenje sedanjemu kapitalističnemu družabnemu redu, tudi vse zakone v varstvo revnih slojev, ker to le krepi družino. Celo delavske organizacije, ki imajo namen izbojevati ugodnejše življenjske pogoje, so škodljive, ker zmanjšujejo njegovo revolucionarno razpoloženje. Proletarijat mora zato pobijati tudi državo in Cerkev, češ da sta ta dva le obramba sedanjega družabnega

reda. Delavske organizacije morajo namreč predvsem netiti sovraštvo napram sedanjemu družabnemu redu, pobijati vsako oblast, stremeti po politični moči in to izrabiti za čim prejšnjo svetovno revolucijo, ki naj postavi na razvaline kapitalističnega družabnega reda komunizem. Zato je bil Marx protl vsakemu sporazumevanju in sodelovanju z buržoazijo in državno oblastjo.

V čem pa je bistvo današnjega kapitalističnega družabnega reda? Vir vsega narodnega imetja sta priroda in delo, delo je njegov oče, priroda pa mati. Prirodna bogastva so prešla v zasebno last, kjer jih sedaj oblikuje delo, zato je sedaj prav za prav delo vir zasebnega kapitalističnega bogastva. Proizvodi imajo značaj blaga, ki se proizvaja navadno za na prodaj, torej za menjavanje (trgovina je namreč izmenjavanje blaga). Blagu pa daje vrednost delo, ki se pa meri po času. Vrednost je torej nekako zgoščeno delo. Delavci bi morali biti zato edini lastniki svojih proizvodnih sredstev (surovin, strojev, orodja itd.). Kapitalisti kupujejo potem od delavcev delo, kajti tudi delo je postalo dandanes nekako blago, a ne plačajo zanj toliko, kolikor delavec nujno rabi za skromno preživljanje, ostala vrednost dela pa ostane kapitalistu in to je na d v r e d n o s t, ki je vir kapitalistovega bogastva in oblika, v kateri ta zlorablja svoje delavstvo. Nadvrednost uporablja kapitalist potem zopet za nova proizvodna sredstva in nove nadvrednosti, nove dobičke. Čim več dela izsili kapitalist iz delavca, tem večja je seveda tudi nadvrednost, dobiček. Ta se vedno bolj množi, uvajajo se vedno novi stroji, obrati se večajo in kapitalist dobiva vedno večjo oblast nad delavcem. V tem pa tiči že tudi smrt na kapitalističnega gospodarstva samega.

Novi stroji zamenjujejo mnogo človeških del, brezposelnost in z njo beda se večata, na drugi strani pa kapitalist vedno bolj bogati, čeprav povzročata divje tekmovalne in neurejenost proizvodnje večkrat prav hude gospodarske krize. Kapital se vedno bolj združuje in kopiči v rokah redkih posameznikov (koncentracija kapitala) in ustvarjajo se sami od sebe tudi pogoji za njegovo podružabljenje (socializacija). Kapitalizem namreč ne zagospoduje le popolnoma delavstvu, temveč nevdružno uničuje tudi manjše in šibkejše proizvajalce (rokodelce, kmete, male trgovce), zato bodo časoma ti srednji sloji sploh izginiti in ostala bodeta le še kapitalist in proletarec. Z obubožanjem delstva (pavperizacija in proletirizacija) in srednjih slojev pa se zmanjšuje tudi njih kupna moč, dočim stremi kapitalizem nujno po vedno večjem proizvodanju. Tako nastajajo gospodarske krize in iz njih bo nujno prišel gospodarski propad, velikanski polom kapitalizma. Ta je že pred nami, kapitalistični gospodarski red gre h koncu (pospešiti ga mora pa neizprosni slojni boj) in na njegovih razvalinah bo zgradil doslej zatirani proletarijat komunistično družbo brez zasebne lasti in brez slojev, brez zakonov, vere in rodbine in družba bo posledje tudi sama vodila vse proizvodnje. Ta bo pa potem stalna.

Ta nauk, katerega bistvena sestavna in med seboj neločljiva dela sta brezbožno materialistično pojmovanje zgodovine ter nauk o nadvrednosti, imenujemo po Marxu — marksizem, evanĝelij poznejše socialne demokracije in današnjega boljševizma. Osnova marksizma je zanikanje vseh verskih in нравnih nazorov, zato je tudi nesprejemljiv za vsakega, ki si je še ohranil kaj vere. Usodna zmeta je tedaj, če hoče kdo ostati na eni strani kristjan, katoličan, na drugi strani pa ljubimkuje z marksizmom. Med obema nj nobenega mostu. Tiči pa v marksizmu še več drugih temeljnih zmot (n. pr. vrednost blaga ni odvisna le od človeškega dela, temveč morda še bolj od kakovosti surovin, porabnosti itd., s čemer pade tudi vsa Marxova stavba o vrednosti), toda o tem bomo govorili še pozneje.

RAZNO

Angleške rudarske strokovne organizacije so se izrekle proti temu, da bi vlada s splošno uredbo uredila delavske plače in delavni čas. Če vlada ne bo ubogala, pravijo, da bodo stopili v stavko.

Veliko izdajstvo. Glasilo ameriške socialistične stranke »Uikli Pipi« prinaša članek pod gornjim naslovom. Misli tega članka bodo brez dvoma zanimale tudi naše ljudi in zato navajamo nekatere misli. »Neznosnega položaja v Nemčiji in sploh na celem svatu je v največji meri kriva nemška socialna demokracija. Saj danes nihče več ne dvomi, da bi mogla nemška socialna demokracija s svojimi 3.000.000 člani preprečiti vojno. Pozneje je skoro brez borbe prešla vsa oblast v Nemčiji v roke socialne demokracije. V Rusiji je že obstojala delavska republika. Treba je bilo samo uničiti nemški kapitalizem, za kar so bili dani vsi pogoji. Toda socialisti so se, čim so prišli do oblasti, začeli pogajati in trgovati s kapitalističnimi strankami. Vsak delavski revolucionarni pokret so zadušili z največjo brutalnostjo. Ves čas svoje vladanja je nemška socialna demokracija služila kapitalizmu. Dela nemške socialne demokracije za časa svetovne vojne in tudi pozneje bo v zgodovini zabeleženo kot največje izdajstvo nad delavstvom in to ravno v trenutku, ko je bilo delavstvo na pohodu k svoji končni osvoboditvi. Prezir, ki ga danes goji delavstvo vsega sveta do nemških socialistov, je podoben sramotnemu žigu, ki ga bo zgodovina utisnila na čelo nemške socialne demokracije. Socialisti v Nemčiji so v odločilnem trenutku vrli puško v koruzo in predali delavstvo na milost in nemilost — Hitlerju. Nemška socialna demokracija je s svojim sramotnim izdajstvom ubila evropski socializem politično in moralno. Ali bo čemo ameriški delavci oharavovati tega poloma? — Tako piše socialistični list.

Pivovarnari zaljujejo, da preveč mrzlo pivo ni tako okusno; pivo je najboljšje pri 14 stopinjah naša ničlo.

Za smeh. »Zakaj se vedno piše le v smatnem jeziku« — Kar če le redkokdaj pride do besede.

Morda ne veš,

da so igralne karte porabne za 700-kratno igranje,

da imajo na Angleškem 150 levov in samo londonski šivalski vrh jih ima 23.

da so na Angleškem lansko leto beležili 12.000 slučajev prestopkov v pijanosti manj, kot pa prejšnje leto, ko je bilo takih deliktov 42.000,

da je Tokio na Japonskem danes tretje največje mesto na svetu, ki ima 5.488.000 prebivalcev. London jih ima 8.202.000, New York pa 6.981.000.

da ima angleška armada dva maršala, ki nista Angleža, namreč belgijskega kralja in bivšega španskega kralja Alfonza,

da šteje londonska zgonja zbornica, (nekako naš senat) 738 članov, med katerimi sta dva nadškofa in 24 škofov.

Fr. Pengovi:

Gospodarske krize in pomoč proti njim

(Dalje.)

Dveh reform je torej potreba, kakor smo pokazali, da se oprostimo nenaravnih vezí, ki tiče doslej proizvajanje in konsum, s tem pa tudi vse gospodarsko življenje in ljudsko blagostanje siloma. Ilog in ga izročajo vedno iznova delnemu uničenju. Oprostili moramo najprej produkcijo v naprej določenih bremen in s tem obenem absurdnega pogoja, da se ne smejo vršiti, ako niso v stanu dati določenih denarnih vrednot; drugič pa moramo odstraniti tisto pogrešno metodo cenotvorbe, vsled katere so proizvajalci in prodajalci za neko množino večje dobave in pridnosti pri delu trdo kaznovani, namesto da bi dobili nagrado.

Obe reformi se pa dasta izvesti, kakor smo videli nadalje le tedaj, ako damo našemu gospodarstvenemu življenju s pomočjo telega sestava združnih zvez več svetlobe in svobode, več pozornosti, več gibčnosti in pravilnosti v gibanju. Zato moramo priznati današnje vedno bolj prodirajoče težnje po ustvarjanju velikih podjetij na delnice, po združevanju v kartelih, združenih in gospodarskih zvezah kot popolnoma času primerno in potrebno stremiljenje. S tem priznanjem pa seveda nikakor ne smemo zametati, da so razni očitki proti tem združivam n. pr. današnjim akcijskim družbam in kartelom, ne pa združenju, kakor tudi proti njihovim monopolističnim predprivaricam (privilegijem) opraviljeni. Tukaj poudarjamo samo pravilnost gospodarske usmerjenosti v kolektivističnem smislu.

Kakšni pa so ti očitki? — Monopolisti karteli, pravijo obtožnice, skušajo podražiti svoje blago; s tem na eni strani zmanjšajo konsum, na drugi pa izžemajo konsumente. Da more obdržati blago nizke cene, skušajo zabraniti povečanje števila producentov; s temi izključujočimi širne ljudske sloje ni vsakega boljše zaslužke.

Po vsem, kar smo povedali o virih, iz katerih izvira moralni značaj dosedanje konkurence in brezumni način naše cenotvorbe, je prav za prav odveč znova opozarjati na to, da bi karteli, trusil... ki bi upeljali in posplošili sistem participacije — in to ne samo napram delničarjem, ampak tudi delavcem — in pravilno cenotvorbo, nikakor ne težijo več za tem, da bi umetno privijali cene blagu navzgor, izžemali konsumente, omejevali čisto konkurenco ali spirali kakim ljudskim slojem dohodki pridobitno in k dobičkonosnemu pridobivanju. Toda ves svet se je pač vsled sto in tisočletne skušnje, to je, odkar obstoji naš dosedanji način cenotvorbe, kreditnega in denarnega prometa, privadil, da smatra za nekaj samoobsebi umrljivega, da je za konsumente nizka cena blaga, za proizvajalce pa pomanjkanje blaga in majhno število producentov dobičkonosno.

Če bi se z ustanovitvijo a) zvez za delništvo (za delniški kredit) in b) zvez za cenotvorbo padle one ovire, ki doslej tlačijo in dušijo proizvajanje in konsum, potem bi izginilo tudi stremiljenje podjetnikov, da bi umetno navijali cene navzgor in ovirali pomoževanje števila producentov in niti kmetovstevem in industrijscem, niti konsumentom bi ne palo v glavo, da bi skušali kolikor mogoče prističi trgovce. Seveda bi pa tudi trgovska podjetja ne šla več za tem, da dosežejo kolikor mogoče veliko diferenco med nabavno in prodajno ceno in s tem tudi velik preostanek, ampak bi imela tudi ona na vrednostnem dohodku celotno produkcije kovalni delež. Ako bi bilo kje in kdaj razmeroma preveč trgovcev, potem bi se druge pridobitne stroke boljše izplačale in del trgovcev bi se lahko, ne prisiljen ampak prostovoljno oprijel teh. Tako prehajanje bi pa ne prineslo niti tistemu, ki bi opustil kako pridobitno stroko, niti onim proizvajalcem, katerim bi se sedaj pridružili, kake škode, ampak bi pravilna porazdelitev prinesla čobiček obema strankama, obenem pa tudi celotnemu narodnemu gospodarstvu.

Tekmovanje, da celo boj za pomoževanje bogastva, za večjo gospodarsko moč in za vlado na

RADIO

Vsak delavnik: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas. plošče. — Četrtek, 1. februarja: 18.00 Predavanje za kmetijske gospodinjice 18.30 Srbohrvaščina 19.00 Pogovor s poslušalci 19.30 Plošče po željah 20.00 Plošče 20.30 Prenos koncerta državnega konservatorija iz Kazine (Talanjan večer) 22.00 Čas. poročila, radiojazz. — Petek, 2. februarja: 7.30 O našem žitu 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika 9.00 Versko predavanje 9.30 Religiozna glasba na ploščah 10.00 Prenos iz stolnice 11.00 Radio orkester 12.00 Čas. valčki in šlagerji na ploščah 16.00 O gnojilih in gnojenu 16.30 Pevski koncert šestjakobskega pev. društva 20.00 Prenos koncerta iz Ljudskega doma v Mostah, izvaja o pevski zbori 22.00 Čas. poročila, koravnice na ploščah. — Sobota, 3. februarja: 9.00 Šolski radio: Strossmajerjeva proslava 18.00 Slapje avtomobilskih cest 18.10 Zabavno predavanje 19.00 Ljudski nauki o dobrem in zlu 19.30 Zunanjepolitični pregled 20.00 Radio orkester izvaja lahko glasbo 20.30 Pevski koncert ge. Štefanije Frankovske-Vuk 21.00 Smetanova opera »Prodana nevesta« na ploščah. — Nedelja, 4. februarja: 7.30 Tehnika sadjarstva 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika 9.00 Versko predavanje 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve 9.45 Plošče 10.00 Predavanje za delavce: Statistika 10.30 Slovenska glasba, Radio orkester 11.15 Koncert pevskega zbora korokskih Slovencev iz Kotmarje vasi 12.00 Čas. operetna vokalna in instrumentalna reproducirana glasba 16.00 O konjereji v dravski banovini 16.30 Pevski zbor SONK, vmes citraški koncert »Vesne« 20.00 Radio orkester: Zima v naravi 20.10 Slovenske pesmi v reproducirani glasbi 21.00 Pevski koncert ge. Zlate Gjurgjenac 21.30 Radio orkester in radiojazz, vmes poročila in čas. — Ponedeljek, 5. februarja: 18.00 Gospodinska ura: Prehrana in naše telo 18.30 Zadnja Indija 19.00 Polka je ukazana (plošče) 19.30 Potovanje po Južni Srbiji 20.00 O štedenji 20.30 Prenos opere iz Belgrada vmes čas in poročila. — Torek, 6. februarja: 11.00 Šolski radio: Ob obletnici Vodnikovega rojstva 18.00 Otreški kotiček 18.30 Havajske kitarre in ksilofon na ploščah 19.00 Francoščina 19.30 Na razvalinah budističnega mesta v Siamu 20.00 Radio orkester izvaja plesno glasbo 20.45 Samospévi ge. Joštovi 21.15 Harmonika solo g. Kokali 22.00 Čas. poročila 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 7. februarja: 18.00 Komorna glasba, radiokvintet 18.30 Radio orkester 19.00 O narodni vzgoji 19.30 Literarna ura: Odlomki iz drame »Abraham Lincoln« 20.00 Mednarodni prenos iz Belgije 22.00 Čas. poročila; nekaj okroglih za dobro voljo (plošče). — Četrtek, 8. februarja: 18.00 Gospodinja in zdrava prehrana 18.30 Srbohrvaščina 19.00 Pogovor s poslušalci 19.30 Plošče po željah 20.00 Koncert pevskega zbora »Ljubljanski zvon«. 20.45 Dolinski v šramel kvartet 21.15 Radio orkester 22.00 Čas. poročila, radiojazz.

gospodarstvem polju bi trajalo še nadalje, nihče pa bi več ne želel prikrajšati kakega drugega sloja na njegovem dohodku, ki mu je potreben, da si ohrani in poveča svojo delovno silo. Samo ozir stremiljenja po gospodarski vladi na polju politične zastihlelosti in vladoželjnosti bi vladalo tudi nadalje ostro nasprotje interesov; v vsem ostalem pa bi bila popolna in čisto občina harmonija (soglasje) interesov med producenti vsake posamezne in vseh proizvajalnih strok skupaj, med proizvajalci in med konsumentu, med delom in kapitalom, med duševnim in telesnim delom itd.

Nasproti tem rezultatom našega raziskavanja glede virov našega najhujšega družabno-gospodarskega trpljenja ni doslej nihče ugovarjal ali dvomil, da od mnogih strani so priznali, da se jim ne da ugovarjati. Kar pa zadeva sredstva za odpomoč, ki se vendar logično nudijo sama od sebe, pa so sedbe zelo različne. Nekateri pravijo, da imamo tu pred seboj »Kolumbovo jajce« na narodno-gospodarskem polju. Drugi se zli ustanova deležnosti in cenotvornih zvez le pretežovno podjetje. Tretja skupina pa zavrača vsa zadevo iz »spraktične nagibov; to pa bodisi v mnenju, da je nesmotrono oporočiti široke sloje in plasti ljudstva iz njegovega težkega položaja ali pa v prepričanju, da spada (po Darwinovem in Haecklovem nauku) morilni boj za kruh in obstanek k neizpremenljivim napravam narave in da mora zato obetati naprej tudi v šloveški družbi.

Z ljubljanskega trga

Ljubljana, 30. jan.

Živinske cene so vse neizpamenjene razen preiteh, ki so se nekaj podražili, kar pa je sprčo letošnjega občutnega mraza, ki z ozirom na prejšnja leta precej dolgo traja, pač razumljivo. Voli I. vrste so po 4 do 4.50 Din, voli II. vrste 3 do 3.75 Din, voli III. vrste 2 do 2.75 Din; telice I. vrste 4 do 4.50 Din, telice II. vrste 3 do 3.75 Din, telice III. vrste 2—2.75; krave I. vrste 3—3.75 Din, krave II. vrste 2 do 2.75 Din, krave III. vrste 1.50 do 2 Din; teleta I. vrste 6 Din, II. vrste 5 Din; prečki-špeharji: domači 8 do 9 Din, hrvaški 9 do 10 Din, prištariji 6.50 do 7.50 Din.

Cene mesa: goveje meso I. vrste: prednji del 8 do 9 Din, zadnji del 10 do 12 Din; goveje meso II. vrste: prednji del 7 do 8 Din, zadnji del 8 Din; goveje meso III. vrste: prednji del 5 do 6 Din, zadnji del 7 do 8; telečje meso I. vrste: prednji del 12 Din, zadnji del 14 Din; telečje meso II. vrste: prednji del 10 do 12 Din, zadnji del 12 do 14 Din. Svinjsko meso velja, sveže: domačih prečiščev po 11 do 16 Din, hrvaških prečiščev 10 do 14 Din; prekajena svinjina 16 do 20 Din, svinjina mast 17 do 18 Din, hrvaška slanina 14 do 15 Din, domača svinjina 13 do 14 Din. Konjsko meso velja 4 do 6 Din, ovčje meso 6 do 10 Din.

Cene kožam so trdne kljub naporom združenih kupovalcev, ki so na vsak način hoteli potisniti cene ob tla. Plaćujejo se: volovske kože po 9 Din, kravje kože po 8 Din, bikove kože po 6 Din, telečje po 13 Din, hrvaških prečiščev po 4 Din, domačih prečiščev po 8.50 Din.

Zitne cene: pšenica 145 do 160 Din, ječmen 115 do 135 Din, riž 115—135 Din, oves 105 do 130 Din, koruza 115 do 125 Din, fitol 315 do 330 Din.

Krmila: seno 35 do 60 Din, slama 35 do 40 Din, detelja (lucerna) 60 Din — vse za 100 kg.

DROBTINE

Zastihavanje preko meje. Nonavaden slučaj se je pripetil na mostu, ki veže Zed. državo s Kanado. Proti dvema zlikovcema, ki sta bila aretirana, ker sta razpečevala ukradene čeke, ni policija imela trdnih dokazov. Izvedela pa je, da je neka ženska v Kanadi izmenjala enega teh čekov. Da bi dosegla kdo sta oba sleparja, je policija povabila žensko v Buffalo. Oblasli pa niso dovolile ženski prehoda in tako so se morali zediniti, da se je zastihavanje vršilo aredi mostu; ženska je stala na kanadški strani, ostali pa na ameriški.

Udomačeni črčki. Japonci držijo v posebnih kletkah udomačene črčke, ki jim čez dan in ponoči prepajajo. Te vrste vrošči pa takoj utihnejo, če stopi kaka oseba v sobo.

Ali so vrošči za kokosi? Francoško poljedelsko ministrstvo je izračunalo, da so naredili lani vrošči za 900 milijonov frankov škode. Letos bo ta škoda še večja, ker so nastopili po majskih še junjski vrošči. Ministrstvo poziva kmetovalce na boj z ogrci, ki uničujejo v teku triletnega podzemeljskega življenja koreninice krompirja in sladkorne pese. Ujete samice vroštev je treba sežgati ali opariti. Kmetje, ki jih enostavno zakopljejo na gnojšču, ne vedo, da bodo oživila vsa jajčca, kar pomeni 25—30 ličink na vsako samico. Batumološki oddelek kmetijskega ministrstva je ugotovil v nasprotju s starejšimi nazori, da ne kaže polgati vroštev in ogrcev perutlni. Jajca pridobivajo po tej hrani zopni okus in povzročijo nevarno obolenje na jetrih pri ljudeh.

Napuh in prevzetnost v slovenskih pregovorih I. Sašelj.

Grobost je v najhen kup, prevzetnost pa je draga.

Kdor je prevzetan, je tudi neokreten.

Kdor sam sebe povijuje, prazno glavo oznamuje.

Kdor se z ošabnikom družil, se tudi sam po ošabi.

Napuh spravlja v neurečo.

Ni bolj praznega človeka mimo tistega, ki je sam sebe poln.

Ošaben, kakor petelin na gnoju.

Se postavlja, kakor petelin na gnoju.

Prevzetnost in bahanje se sama tejeta.

Prevzetnost in napuh ne vesta, kako se služiti kruh.

Zrak napihne mehur, ošabnost pa nora.

Ako želodec ni v redu

akoimate tuke prebave, kakoršna bi morala biti, ako čutite da je želodec prenapoljen, tedaj — — — nekoliko Eisa švedskih kapijcl To omaga, izvršno Vam ugaja in naglo

začutite prijetnost! Pogosti pojavi glavobola, pomanjkanje teka, vzdigovanje, počutek odvrtnosti do jedil, vedno nerazpoložene in posebno neurejena stolica vse to so znaki skvarjenega zdravnja prebavnih organov. Eisa švedska tinktura (švedske kapijce) s svojim finim aromatičnim okusom prijetno deluje

na želodec, na apetit in prebavo 2 steklenici Din 50—, 4 steklenice Din 92 — z zavrnitvijo in poštino vred pri lekar aru Evgen V. Feller, Stubica Donja, Eisa trg 16 (Savka banovina).

Odobreno po ministrstvu soc. pol. in nar. zdravja Sp. br. 599 24. 3. 1932

»Jaz ne pošiljam niti enemu izmed sorodnikov bodisi novoletnih ali godovnih daril.«
»Pa zakaj ne? Gotovo kaj pričakujejo od tebe.«
»Poskrbel sem, da ne pričakujejo prav ničesar. Pisal sem vsakomur, da me zelo spominja zapušča in da bo bolj verjetno, sem pozabil na pisma prilepiti znamke.«

Prvovrstne fige, brinje in slive

ima zopet na za og
FRAN POGAČNIK d. s. o. n. Ljubljana, Tyrševa 67
(nasproti mitnici)

Postarna gospa, ki je zelo ljubila otroke, je na sprejehu ustavila majhno dekletce: »Povej mi no, punčka, koliko si pa stara?«
»Jaz nisem stara,« je odvrnila Micika, »sem skoraj še čisto nova.«

Za Vas imamo

Novine D 55 | Ustare D 55
Naravnost D 95 | Narodnik D 95
Tabor D 63 | Glasnik D 63

Zahvalite brezplačno katalog

MEINEL & HEROLD

lovska ulica, predvina
potrebščina KARIBOR št. 167

Gospa Samonikova je naročila soboslikarja. Drugo jutro je stala pod stopnicami ter poslala. Ker je bilo vse tiho, je zaklicala proti prvemu nadstropju: »Slikar, ali kaj delate?«
»Seveda delam,« je ta odvrnil.
»Pa vas nič ne slišim.«
»Mar mislite, da bom zaradi vas stene barval s kladivom?«

Zahvala.

Smatram za dolžnost, da se zavarovalnici »KARITAS« za hitro in točno izplačilo cele zavarovanjske tople zahvalim.

Slovenja vas, dne 23. 1. 1934.

Pesek Jožef, Antonija, I. r.

Mati: »Kdo je sprejel šopek cvetic od nekega gotovega mladeniča?«
Hčerka: »Mati, noben mladenič ni gotov, dokler ga nimam pred oltarjem.«

Manufakturo

po nizki ceni in v veliki izbiri Vam nudi

Oblačilnica za Slovenjo

(v hiši Gospodarske zveze)

Prodaja tudi na

hranilne knjižice

članice Zadrudne zveze Ljubljana

NAZVANILA

d Duhovne vaje za dekleta se bodo v pričetku posta spet vršile v Mali Loki in sicer od 17. do 21. februarja. Cerkev vas vabi, da si v postnem času svojo vest očistite, v milosti bodi utrdite in tako za praznik Gospodovega valjenja pripravite. Pridite! Naslov za prijavo: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.

n Pevsko društvo Saaberje-Zadobrova ima dne 2. februarja predpustno prireditev Pevskemu domu. — V nedeljo dne 11. februarja vprizori burko v 3 dejanjih »Pri belem konjičku«.

n Godbeno društvo v Domžalah vprizori v nedeljo dne 4. februarja tridejanko: »Joy« (Veselje). Za 25. februar pa pripravlja dramo »Grob neznanega vojaka«, na kar že danes opozarjamo. Začetek predstave je vselej ob 4 popoldne.

n Preserje. Na Svečnico bomo igrali v Cerkvenem domu zanimivo dramo »Bratje«. Začetek ob 3 popoldne. Pridite!

n Trata v Polj. dolini. V nedeljo 4. febr. ob 3 pop. ponovimo v prosvetnem domu »Dobrega vojaka Švejca«. Prijatelji zabave, pridite!

n Trebelno pri Mokronogu. Na pustno nedeljo bo naše prosv. društvo priredilo zanimivo igro »Koroški tibotapej«. Pridite!

n Radio-predavanje. Opozarjamo na predavanje g. dr. V. l. d. Murka o važnem vprašanju: Kje je denar? Predaval bo dne 5. februarja ob 8 zvečer.

n Senožeti. Na Svečnico ob 3 pop. prirede gasilec igro »Meč uniforme« in proslavo 60 letnice zashžnega društva delaven g. Ant. Mehlata. Vsi vabljeni!

n Šmartno pri Litiji. V nedeljo 4. februarja in 11. februarja ob 3 popoldne priredi fantovska kongregacija v društvenem domu slavno rusko veseligrro »Revizor«. Ker je igra silno duhovita in biča razmere vseh krajev in časov, jo posetite v obilnem številu!

Irski humor.

Prava cerkev.
Dva duhovnika, katoliški in protestantski, sta se pričela, katera cerkev je edino prava. Katoliški duhovnik je vzel sv. Pismo, ga odprl in pokazal protestantu prvo pismo sv. Pavla.
»No, povej mi, komu je sv. apostol to pismo pisal?«

Rimljanome, odgovori nasprotnik.
»Ta mi popolnoma zadostuje, odvrne katoliški duhovnik, »če mi moreš pokazati pismo, ki ga je sv. Pavel pisal protestantom, pa se udam.«

Zahvala.

Podpisani uravičeneč posmrtnine po rajnem stricu se oddelku »KARITAS« za točno izplačilo zahvalim ter vsakomur nasvetu em.

Maribor, dne 19. 1. 1934

Malek Avgust, I. r.

za predpust znaten popust

Oglejte si našo razstavo v trgovini. Nikdo Vas ne bo vprašal, če kupite kaj ali ne. Za otroke s spremstvom smo zopet pripravili posebno zabavo.

ANT. KRISPER

Mestni trg št. 26 LJUBLJANA Stritarjeva ul. 1-3

Izdajatelj: Dr. Gregorij Počjak

Urednik: Jože Košiček

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč

Mali oglasnik

Vaska drobnar vrstica ali nie prouti volja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico ako kupujejo kmetijske po treščine ali prodajo svoje pridelite ali iščejo poslovo otroma obrtniki pomočnikov ali vsienov in narobe

Stožičino skrbno posušeno, staro nad 30-let. letem k 3 leta staremu otroku. Naslov v oglasnem oddelku Domoljuba št. 982.

Spalnica črešnjeva, prodam po nizki ceni Martin Kolbr, mizar, Brod. Novomesto

3 šivalni stroji, čevljarica cilindar ma lo rabljen, krojaški in ženski vsi Singer, napredaj. Gornj. Ljubljana, Gir. dalka ul. 8

Novočila v prometnem kraju se da v najem tokoj. Prednost imajo same s postkovsko kolo Popudbe po 1. šifro 1857 981

Čevljarji Vse čebe potrebšcine, prvovrste Vam nudl najceneje Fr. Stupica izdelovalna in zaloga po jedelskih strojev v Ljubljani. Gosposvski c. 1. Ku ujem čili vs-ek staro železo in druge kovine.

Smučarske, golzercne, štefljne, švorne in druge čevlje dobro in pocen pri Jernej. Zapoge p. Smlednik.

Pozvonilo je in učenci so se vsuli iz razreda. le Mirko je moral ostati »zaprl«.

»Zakaj nisi spisal erbohrvatske naloge?« ga ni še enkrat vprašala gospodična učiteljica.

»Tako me je sinoči vrat bolel, da sem celo slovenske besede komaj izgovarjal,« se je opravičil navihani Mirko.

Natančni stražnik.
Stara gospa nagovorj stražnika v Dubljni pri Nelsouovem Stebru, kjer se križajo akoro vse tramvajške proge.

»Kje bom dobila tramvaj za Blackrock?«
»Trenótek že, gospa, pa ga hoste našli sredi Vašega hrba,« ji odvrne stražnik.

Po »Heroldo de Esperantoc.

Zahvala.

Za isplaten posmrtnino po pokojni teti ki sem jo prejel od »KARITAS«, se iskreno zahvaljujem.

Maribor, dne 22. 1. 1934.

Jakobč Paul, I. r.